

ВЛАДИКА ЛОСТЕН ПОСВЯТИТЬ ПОГРУДДЯ ПАТРІАРХА НА СОЮЗІВЦІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як уже інформовано в неділю, 21-го червня ц.р., планується на оселі Українського Народного Союзу величавий фестиваль з нагоди Дня Батька, який поєднаний із торжественним посвяченням пам'ятника-погруддя св. п. Блаженнішого Патріарха і Кардинала Йосифа Сліпого.

Посвячення завершить Владика Василь Лостен в сослуженні місцевих парох та інших священників.

Торжество заплановане на неділю, 21-го червня ц.р., на годину 2-гу по полудні, після ранніх Служб Божих і обідю.

День Батька є традиційним Союзним святом і цього року як і у минулих заповідати численний прихід членів Відділу УНС із східного бережжя країни.

Після посвячення пам'ятника буде концерт у великій залі „Веселки“, в якому візьме участь хор „Думка“, сопрано Лариса Магун-Гурин і танцювальний ансамбль „Дунай“ із Канади.

Конгресмен Дж. Говард сповнив прохання українки

Вашінгтон. — Конгресмен Джеймс Говард, демократ з Нью-Джерсі, відвідував недавно Советський Союз з групою 20-ох американських законодавців під проводом спікера Палати Репрезентантів Джима Райта з Техасу. Він розповів кореспондентів Нью-Йоркської газети „Стар Леджер“ Скотті Оррові про своє враження з перебування у цій, як він каже загальної країні і його думки газета надрукувала у числі з 22-го квітня цього року.

Користуючись нагодо зустрічі з генеральним секретарем ЦК КПСС Михайлом Горбачовим і іншими советськими керівниками, конгресмен Дж. Говард сповнив також прохання українки Марії Рудницької, щоб советський уряд дозволив її 78-річному братові Володимирові Соколову виїхати на Захід, щоб вони, на скільки життя могли натішитись одним одним. Правда, нью-джерський конгресмен не отримав безпосередньої позитивної відповіді, але советські речники пообіцяли перевірити цю справу.

Клівленд пам'ятає про Чорнобиль

Клівленд. — Стараннями членів ТУСМ і Українських Злучених Організацій, громадянство Великого Клівленду вшанувати жертви ядерного вибуху в Чорнобилі меморіальним зібранням у п'ятницю 1-го травня, огод. 5:30 по полудні, у сквері Клівленду. Духовенство православного і католицького віросповідувань відправити Панахиду, а в програмі після неї спільні виступи посадовця міста Джорджа Войновича, конгресмена Е. Фігена та інших. Потім студенти почнуть там голодувати, щоб привернути увагу мешканців на наслідки радіації в Україні.

Вклад Музикус Бортнянський у Тисячоліття Хрищення України

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Т. К.). — У середу, 8-го квітня ц.р., завітати до щоденника „Свобода“ гості з Канади з радісною новиною не тільки для них, але і для української громади в загальному, диригент-музикант Микол Максимів, музичний керівник музично-виконавчої і наукової організації „Музикус Бортнянський“, і солістка мішаного хору цієї організації, друга сопрано Олена Яцишин.

Вони повідомили, що випущено дві чергові платівки з „Концертами“ Дмитра Бортнянського із запланованих п'яти платівок, що охоплюють 35 концертів Бортнянського, і які присвячені Тисячоліттю Хрищення України.

Перша платівка побачила світ в 1985 році. Останні дві платівки, заявили гості, вийдуть вже невдовзі, хоч, щоправда, це буде залежати від кількості проданих уже наспіваних платівок і від того, як швидко їх розкуплять, бож кошти виданіх платівок з цими неповторними композиціями Бортнянського, що є великою подією як в українській церковній музиці, так і в музиці світовій, — великі.

М. Максимів і О. Яцишин розповіли й дещо з діяльності „Музикус Бортнянський“

В редакції „Свобода“ диригент Микол Максимів і співачка Олена Яцишин

— 1-го березня в Торонто відбувся другий концерт з нагоди Тисячоліття Хрищення, в програму якого ввійшли українські музичні склади Української Золотої Доби: Десятирів, Бортнянський, Ведель, як також і твори італійських композиторів, які писали на українську тематику — Сарті і Галуппі, а крім того „Терзень мессе“ Гайдена з оркестром.

В програму наступного концерту, який запланований на 4-те жовтня 1987 року, ввійдуть музичні склади XIX сторіччя і „Лорд

СУД В ЄРУСАЛІМІ ПРИЙНЯВ ВИКАЗКУ З ТРАВНИКІВ ДО ДОКУМЕНТАЦІЇ

„НЕ ВСЕ, ЩО КГБ ПРОДУКУЄ МУСИТЬ БУТИ ФАЛЬШИВКОЮ“, — СКАЗАВ СУДДЯ З ТАПЬ

Єрусалим, Ізраїль (АН-ЦЕИ, тел.). — Тричленний суд тут на процесі Івана Дем'янюка, вступивши ним раніше встановленим правилам і процедурам, прийняв мниму виказку з Травників, як автентичний документ, хоч залишив обороні двері відкритими контраргументацією встановити, що це фальшивий документ.

У гострому контрасті до своєї поведінки у вівторок, 21-го квітня, у середу, 22-го квітня, судді пішли на повну співпрацю з прокуратурою, відкидаючи раціональні аргументи оборони Йорана Шефтеля, при тому тричі відкидаючи на прици з Біблії. Суддя Зві Таль пішов так далеко, що заявив, що не все, що КГБ продукує мусить бути фальшивкою.

Другий день процесу після перерви почався коротким свідченням ізраїльської спеціаліста від документів, Амонна Бецалелі, а відтак його перепитуванням оборонцем Джаном Гілем.

Не зважаючи на ці та інші сумнівні аспекти виказки, про яку говориться в подорожжя оборона, судді прийняли її в документацію.

Українські студенти забезпечують студії українознавства

Дітройт (В.Баран). — У вівторок, 14-го квітня, відбулася на Вейнському університеті в Дітройті дуже цікава подія. Українські студенти передали президентів цього університету суму 500 дол. в цілі продовження українознавчих студій на цьому університеті.

Вітаючи президента д-ра Адамані, декана Тейлора, Джефферсона, Олівера, голови слов'янського відділу, відомого приятеля українців д-ра Корлеса, як також численних представників української громади з о. ігуменом Вернардом Панчуком на чолі, мгр Віра Андрушків, теперішній керівник цих курсів, підкреслила цю користь і похвально ініціювати Клубу Українських Студентів, як доказ їх зрозуміння, потреби і вартості українських студій. Вони вже існують 30 років, їх першим керівником був д-р Михайло Цап.

Тепер програма включає чотири курси — три української мови, один літератури. Крім цього є т.зв. індивідуальні студії з літератури. Це є рівночасно успішним і цінним засіб популяризації української імені серед академічної молоді. Мгр Андрушків звернула увагу на зміну наставлення університетських властей до справи навчання чужих мов. Відомі є випадки міжнародних компромісів американських високопоставлених осіб з браку знання чужих мов. Для українців ці студії тим більше потрібні, коли взяти під увагу що діється з українською мовою в Україні.

Мгр Андрушків згадала також свою попередницю, проф. Ларису Приходько, яка через 20 років провадила це навчання.

Роман Несторович, голова УСР, подякував всім за присутність та вручив президентів університету чек на згадану суму. А що це був час надходження Великого Кальба вручила президентів, деканам та голові слов'янського відділу, українські писанки.

Д-р Адамані, дякуючи за цю поміч для університету, заявив, що на 14 етнічних груп студентів, українці є перші, які виявили таку ініціативу. Виявом потреби навчання чужих мов є постановою університету, що від наступного шкільного року кожний студент буде зобов'язаний вивчати одну чужу мову.

Не забули студенти також за проф. Приходько. В її присутності студенти Андрей Томків та Орест Сівірка вручили їй нові, д-рові Андрієві Приходько, почесну грамоту.

Вейнський стейтський університет пишеться тим, що етнічні групи мали можливість влаштувати одну кімнату у своєму народно-

(Закінчення на стор. 6)

ДОПОВІДЬ Д-Р О. ВОЛОВИНИ В ЧИКАГО

Чикаго. — У п'ятницю, 1-го травня ц.р., відбувся тут в аудиторії собору св. Володимира і Ольги доповідь українського демографа д-ра Олега Воловини на тему: „Соціально-економічний стан українців в Америці“.

Доповідач поділяв свою аналізу та висновки на підставі офіційного перепису населення в Америці.

Доповідач організує Філія Українського Католицького Університету. Вона розпочнеться о год. 7:30 вечору. Вступ відкритий для всіх зацікавлених.

на пропозицію прокуратора Міхаєля Шакеда і на підставі свідчень тільки одного спеціаліста.

Й. Шефтель пригадав судам, що вони раніше встановили, що свідчення мусить мати подані джерела, дати, архівні тощо, а ця виказка появилась тут „з неба“, бо нема тут Арманда Гаммера, нема представника СССР (як це було в ЗСА коли копію виказки передав прокуратурі представник советської амбасаді). Він пригадав їм їхні рішення, що навіть книжка не може бути свідченням, коли нема тут її автора.

Але головний суддя Дов Левін, вступивши своїм дотеперішнім позі об'єктивного судді, адвадас до несерйозної аргументації, відкидаючи на прици з Біблії, що ось буцімто, ходять праведна людина в полі і знаходять документ, то чому ж його не розглянути. Чи, віктер, є велика буря, віскітер, що називається „Гаммер“, який привів доку-

Советсько-китайські переговори не мали жадних результатів

Москва. — Советське пресо агентство ТАСС повідомило про закінчення чергової рунди переговорів між представниками Советського Союзу і Китайської Народної Республіки, метою яких були наближення співпраці в багатьох ділянках життя, зокрема культурній, торговельній, науковій та інших.

Розмови, як інформув TA CC, велися в дружній атмосфері і голови делегацій, китаєць Гвінь Гвічєн і росіянин Ігор А. Роговач визначили навіть дату чергової зустрічі на жовтень цього року у Пекіні.

Не зважаючи на обопільну „дружність“ обидвом сторонам не вдалося розв'язати трьох основних справ, які стоять на перешкоді наближення, а саме виведення з Афганістану советського окупційного війська, закінчення окупації Камбоджі в'єтнамським комуністичним режимом і надання для Монголії повної суверенності, включаючи також виведення советських військових гарнізонів з тієї республіки.

Керівники КНР вимагають розв'язки цих трьох проблем, без яких на їхню думку, не може бути жадного договорення. Советські представники заявили, що вони вже зайняли до згадуваних справ своє становище і готові говорити про ці проблеми, якщо тільки вони (проблеми) легатимуть у сфері їхніх компетенцій. Потім вони пригадали китайцям, що про справу Афганістану повинен говорити „уряд“ в Кабулі, а про виведення в'єтнамського війська з Камбоджі уряди в Ганою і Пном Пені.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА КІЛЬКАКРАТНУ пересторогу Уряду ЗСА, частина американських робітників, зокрема інженерів та інших спеціалістів від оливкової продукції, все ще живуть і працюють в Лівії. Американські кореспонденти інформують, що деякі американські громадяни сидять в Лівії на високих, добре платних посадах у пишних кабінетах з портретом диктатора Лівії полковника Муаммара Каддафі і їм це цілком не перешкоджає. „Лівійці потребують нас“, — заявив один з таких „бізнесменів“, — ця країна є добрим місцем для розгортання торгівлі“. Інший американський пристосуваць заявив, що Уряд ЗСА не повинен вимушувати до приватних справ своїх громадян. „Ми полюбили цю країну, у якій майже немає злочинства, ніхто навіть не замикає дверей від приватних будинків, немає перекупства торгівлі наркотиками, масових вбивств на вулицях великих міст і Лівія є під кожним оглядом безпечною для життя країною“.

ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ сімох європейських країн, членів Північно-Атлантичного Оборонного Союзу (НАТО) пригтовляються до великих маневрів в Туреччині, які відбудуться там в червні цього року. Завданням маневрів, які проходять під назвою „Аврора Експрес“ є встановити здібність військових частин НАТО розгортати у скорому часі оборонну лінію проти „ворога“ і блискавично захопити частину його опірних пунктів при допомозі летунства, зокрема гелікоптерів і десантних частин. Головна квартира НАТО повідомила країни Варшавського Пакту, а зокрема Советський Союз, про заплановані маневри. Туреччина, як відомо, є безпосереднім сусідом СССР і відгук маневрів можна буде чути на території Советського Союзу.

НЕВІДОМІ ТЕРОРИСТИ, правдоподібно чорні революціонери, які ведуть боротьбу проти уряду білої меншості в Південно-Африканській Республіці, вкинули гранату в гущу поліціантів і кадетів поліційної школи, які брали участь у параді в місцевості Совето. У наслідок вибуху гранати один поліціант загинув, а 64 були поранені, шість з них дуже серйозно. Поліційні речники заявили, що атаку переквали чорні перед травневими виборами у яких беруть участь тільки білі мешканці ПАР.

АМЕРИКАНСЬКА РОЗВІДКА ЗНАЛА ПРО ПІДСЛУХИ КГБ

Вашінгтон. — Агентство Ассойейтед Пресс інформувало, на підставі розмови з Робертом Е. Дембом, асистентом державного секретаря для справ безпеки дипломатів і дипломатичних станцій у світі, що американське Центральне Розвідче Управління (СІ-АЙ-ЕІ) знало, починаючи від 1979 року, що КГБ за посередництвом своїх агентів, зокрема спритних „дівчат з КГБ“, почав закладати підслухові апарати у старому будинку амбасаді З'єднаних Стейтів Америки і у новому комплексі, будова якого тоді почалася, але керівники СІ-АЙ-ЕІ були переконані, що їм вдасться модернізувати апаратуру зніщити, згідно знеутралізувати „вуха“ КГБ без великого розголосу.

Р. Лемб заявив членам підкомітету Палати Репрезентантів, що керівники СІ-АЙ-ЕІ своєчасно повідомили Державний департамент про шпигунську активність КГБ у старому і новому будинках амбасаді ЗСА в Москві і на одному із засідань було вирішено вислати до Москви спеціалістів з тієї ділянки, які мали перевірити чи треба з цього приводу підняти тривогу і тим самим псувати дипломатичні відносини ЗСА з СССР, як можна потягнути до знищення заходи КГБ і тим самим дати їм до зрозуміння, що ЗСА знають про їхні підступні діла. Одного мабуть не знали у Вашингтоні, що великий комплекс будинків, який охоплював бюра амбасад, помещення для амбасадора, високих дипломатів, охоронної служби тощо, вже був так перекладений підслуховими модернізованими апаратами, дослідованими на кожну предмет, що виключення комплексу було б зайвим винищенням гроша і тому треба було з тією справою вийти назовні.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОРИ ВЕРМОНТУ і Західної Вірджинії підписали закони про введення на дорогах їх стейтів нової межі швидкості — 65 миль на годину. Це зроблено на підставі закону, прийнятого Конгресом 2-го квітня. Згідно з цим законом, на автострадах, що знаходяться далеко від густо населених пунктів, ліміт швидкості може бути збільшений з 55 миль на годину до 65. Першим стейтом, який відгукнувся на нововведення, був Нью Мексіко. Після того, як губернатори Вермонту і Західної Вірджинії підписали закони, кількість стейтів з лімітом швидкості 65 миль на годину досягла дев'яти. Не спішать збільшувати швидкості губернатори Нью Йорку, Нью Джерсі, Коннектикуту.

В АРМІЙСЬКОМУ ШПИТАЛІ ім. Волтера Ріда у Вашингтоні помер видатний американський вояка-ветеран і державний діяч генерал Максуелл Тейлор. Покійний мав 85 років. М. Тейлор брав участь у війні в Корей, командував Восьмою армією і військами Організації Об'єднаних Націй, був американським амбасадором у Південному В'єтнамі. Ген.Тейлор видав кілька книжок і до останніх днів друкував статті на військові і зовнішньополітичні теми.

СЕНАТОР ДЖОЗЕФ БАЙДЕН, демократ з Делаверу, який ще не вступив офіційно в президентську боротьбу, зібрав на виборчий фонд 1.7 мільйона доларів. Про це повідомила федеральна виборча комісія, куди кожний кандидат на президента повинен повідомляти про стан своїх виборчих фондів. Скарбник виборчої кампанії Дж. Байдена, Тед Кофман, повідомив, що сенатор зібрав аказану суму менш як за три тижні. Він додав, що Байден має намір виступити у квітні і травні на кількох урочистостях, весь збір від яких піде в його виборчий фонд.

НЕДАВНЄ ОПИТУВАННЯ громадської думки, проведене фірмою Пенн Шен, показало, що 74 відсотки американців виступають за розміщення стратегічної оборонної ініціативи (СДІ), 19 відсотків проти цього і 7 відсотків не мають певної думки. Половина опитаних висловила згоду, що советська військова машина є сильнішою, ніж американська, 36 відсотків вважають, що навпаки. Лише 5 відсотків опитаних знали, що З'єднані Стейти виділяють на оборону 10 відсотків свого гуртового крайового продукту. Згідно з останніми даними Пентагону, в СССР на ту ж ціль йде від 15 до 17 відсотків крайового продукту.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ торгівлі ЗСА Малкольм Болдридж, який робить поїздку по країнах Південно-Східної Азії, прибув у Пекін. Раніше він побував у Південній Корей, а після Китаю відвідав Гонг Конг і Філіппіни. В Сеулі М. Болдридж зустрічався з президентом Південної Корей Чон Ду Гваном, високопоставленими чиновниками міністерства торгівлі, промисловства. Головною темою розмов були справи вільної торгівлі. „Якщо ваші ринки розширюватимуться закритими, ми захрестимо свої“, — сказав Болдридж у міністерстві торгівлі Корей. Він підкреслює, що за три останні роки корейський імпорту в Америку виріс на 35 відсотків. За цей же час американський імпорту в Корей збільшився всього на 6 відсотків. У висліді в торгівлі з Кореею З'єднані Стейти мають величезний дефіцит.

СВОБОДА **СВОБОДА**
FOUNDED 1983
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200
Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Аналіфбетизм Горбачова у справах расизму

Це вже така довголітня традиція совєтської пропаганди, щоб представити чорних в Америці, як нещасні жертви режиму. Вже тоді, коли у Верховному Суді був чорний, коли чорний був генералом, коли були чорні конгресмени і чорний сенатор і коли у кількох великих та менших містах Америки були чорні посадники, вже тоді туристи з Америки раз-у-раз стрічалися з запитами совєтських громадян: "Чому ви так мучите тих бідних чорних?" І тепер, коли з кожним роком відношення білого і чорного населення в ЗСА змінюється в користь чорних, — коли телебачення просто залите фільмами із чорними акторами й акторками (деякі з них — високої класу!), коли на різних конкурсах признають першунство чорним, совєтська пропаганда все це тримається тієї традиції, щоб оклеветувати американський Уряд та американське суспільство, як расистських ворогів чорних. Очевидно, брехня має короткі ноги, а повторювана раз-у-раз неісенітиця мусить колись обернутися проти таких пропагандистів. Щоб задокументувати свою приязнь до чорних — засновано у Москві університет імені Люмумби. Поведено агітацію у чорних країнах Африки, щоб тамошня молодь їхала до Москви до того університету. Але коли чорні студенти університету ім. Люмумби почали знайомитися з московськими дівчатами і залицятися до них — то їх сильно побивали. Расова приязнь одно — а від московських дівчат чорним "вон"! І кілька днів тому на подібному тлі скомпромітувався не хто інший, а сам перший секретар компартії ССР, кремлівський диктатор Михайл Горбачов.

У минулому тижні Михайл Горбачов, мабуть, сердитий на британського прем'єра Маргарет Тачер і на державного секретаря Джорджа Шульца за їх заваги, що не може бути добрих взаємин між Заходом і ССР, поки в ССР не заведуть людських і громадянських прав, виступив з геніальною сугестією: американські керівні чинники, Уряд і Конгрес, повинні створити для чорних окремі стейти. Горбачову вихопилася така мудра сугестія в приваності делегації американського Конгресу. Члени цієї делегації, чорний конгресмен Майкел Леленд з Тексасу був обурений і він заявив журналістам, що Горбачов, очевидно, не має зеленого поняття про відносини в Америці та аспірації чорних і що така сугестія Горбачова є образою для кожного, бо всі чорні в Америці вважають всю Америку своєю батьківщиною та завжди змагали до інтеграції, а не сегрегації.

Провідники всіх чорних організацій в Америці обурені тією "прихильною" порадою Горбачова. Протестантський проповідник Джессі Джексон, який вже раз кандидував на президента і тепер знову заповідає, що буде старатися дістати офіційну номінацію від конвенції Демократичної партії, заявив у Чикаго, що він передає совєтській амбасаді у Вашингтоні "глибоке стурбування" заявою Горбачова. Речник центральної організації чорних, Крайова асоціація для поступу кольорових людей, Джим Вілліамс заявив: "Очевидячки пан Горбачов не орієнтується щодо характеру нашої країни. Ми ні в якому випадку не будемо брати під увагу сугестії Горбачова".

Цікава річ: Керівні кола кожної більшої держави, яка користується міжнародними зв'язками, має фавіх від різних чужих країн. Ми не раз читали що одним із найближчих радників Горбачова є колишній довголітній совєтський амбасадор у Вашингтоні Анатолій Добринін і що він користується так прихильністю Горбачова, що записав члени Політбюро називають його зневажливо "американцем". І Добринін напевно добре знає, що в Америці не "мордують нещасних чорних". В Америці проголошено недавно, як державне свято, день у честь Мартіна Лютера Кінга. Є вже протести проти впровадження у деяких підприємствах "норми", що мусить бути таке то мінімальне число "кольорових". Расова проблема на наших очах щезає. Нещодавно білими голосами переобрали чорного на посадника міста Чикаго. Расова проблема швидким темпом зводиться до проблеми різниці у розумінні та користуванні новітньою цивілізацією і чим більше чорних ставатимуть абсолютними середніми і високими шкіль, тим менше взагалі буде мова про расові чи пак, "кольорові" проблеми в Америці. Михайл Горбачов повинен би частіше і довше розмовляти з "американцем" Анатолієм Добринином. Тоді менше говорив би дурниці про американські відносини і потребу окремих стейтів для чорних.

Про нового московського чорного ватажка Михайла Горбачова, досвідчено, говорять і пише цілий політичний світ. Він своїми (поки що) обіцянками, про впровадження реформи, "перестройки", демократичності, "гласності", в комуно-московській тюрмі народів, Совєтському Союзу, так спантелених західних політичних спостерігачів, що про нього тепер найбільше пишуть часописи та говорять у телевізії і радіо. Відсамого початку, відколи Горбачов засів у Кремлі, він став однією з найпопулярніших політичних постатей у політичному світі.

Але в останньому часі можна завважити, що після телячого ним захоплення, політичні спостерігачі Заходу починають уважливіше до нього приглядатися і критичніше розглядати ті всі його "обіцянки-цяцки". Вже даються чути тверезіші голоси знавців на Заході совєтсько-московських знавців: "Добре-добре, — говорять вони — Горбачов уже майже два роки балакає про різні "перестройки" й "демократизацію", але що властиво він за той час переправив з тих обіцанок у діло?

Як досі, то з усіх тих своїх "реформ" він тільки обіцяв більший наділ присадної землі, уприватнення деяких маленьких підприємств, ставлення більше як одного кандидата (точно не сказано скільки можна буде ставити кандидатів: двоє, трьох, чи більше?) при виборах у нижчих партійних

У доповненні до статті "Державна і християнська соборність князя Володимира" ("Свобода" 29-го січня 1987 року) і "Свобіда Церква у свободній державі Володимира Великого" ("Свобода" 13-го березня 1987 року), треба, і то конечно треба, згадати ще, хоч коротко, про князя Ярослава Мудрого, того справжнього "свівача" українського християнства, що не тільки прийняв християнство, але його закріпив.

Ярослав Мудрий (978-1054), син князя Володимира і Рогніди, князь Київський, один із найславніших українських князів. Володів Україною повних 35 років (1019-1054).

Історики, майже одногласно, стверджують, що Володимир Великий був тим, що тільки "заорав" ґрунт під християнство в Україні, а шойно його син, Ярослав, ту "заорану" ниву "засіяв" здоровим зерном християнства. Він був справжнім "свівачем" Христової науки. Він уживав усіх можливих засобів, а зокрема своєї княжої влади, щоб християнство поширило на цілу свою велику державу. Рівночасно він віддав усі свої здібності та сили, щоб ця християнська держава була не тільки велика, але й могутня.

З тією метою Ярослав Мудрий відіслав від поляків, загарбаних ними, західно-українські землі, т. зв. "Червенські городи", враз із Перемишлем, а для збереження тих земель, на західному кордоні України, збудував місто — твердиню

Дослідження воєнних злочинців в Канаді

Врешті, на кінець цієї програми, виступив горезвісний Ален Расн, колишній директор ОСІ у ЗСА. Расн заявив, що критики цього бюра є взагалі проти будь-яких розшуків за воєнними злочинцями, інсинууючи, що в них нечиста совість. Згідно з його твердженням, ці критики шукають всіх можливих аргументів щоб перешкодити акції дослідження воєнних злочинців. Зразу після проголошення рапорту комісії Дешена оттавський щоденник "Сітізен" помістив статтю цього самого Алена Расна, в якій він знову закидав українців і балтіяців, що вони цілий час старались саботувати акцію дослідження воєнних злочинців.

Дня 18-го січня Сі-Бі-Ес на програмі "Неділя" Вранці знову розглядала справу воєнних злочинців у Канаді. Журналіст Пол Каравальо проводив інтерв'ю з рядом осіб, серед яких було три українці: Ярослав Ботюк, Жан Сопілка і Василь Верига. З жидівського боку виступали Ірвінг Абелла, автор книжки про імміграційну політику канадського уряду під час Другої світової війни, Р. Каплан, колишній міністер ліберального уряду і Соль Літман, канадський представник центру С. Візенталь. Як і раніше, питання до українців були так пригтовані, щоб обмежити їх відповіді до специфічних аспектів проблеми, яка була предметом програми. Особливо нещасною була частина цього інтерв'ю з Василем Веригою, колишнім членом Дивізії Галичина і теперішнім бібліотекарем Торонтського університету, активним журналістом і заступником президента Українського Національного Об'єднання. У своїх коментарях про В. Веригу Каравальо ствердив, що Верига не був звичайним борцем в Дивізії Галичина, а належав до "еліти" офіцерів 14-ої Дивізії

Горбачова

та Бегуна заборонені в його, Горбачова, новій комуністичній Москві, так само, як були заборонені в старій комуністичній Москві, за його попередників, Сталіна, Хрущова, Брежньова, Андропова, і тому він зарядив їх розігнати. Поведінка кагебістів, коли вони розганяли що демонстрацію, була "трошки" забутальна, як того в той мент собі бажав Горбачов.

Та найцікавіше було те, що демонстрації відбувалися у всі ці дні, під час яких відбувався "Форум миру" із закордонними гостями, а КГБ застосовувало московську брутальність не тільки супроти демонструючих жидів, але й супроти закордонних газетарів і фільмарів, що їх зафіксували. Можливо, — пишуть деякі спостерігачі на Заході, що хтось із кліки Горбачова намагався привернути на себе увагу "боса", тобто Горбачова, щоб отримати похвалу, і тому "перестався", розганяючи демонстрації. А якщо так, то тут є дві можливі теорії: що КГБ з розумом застосувало жорстоку поведінку, або що Горбачов не давав наказу розганяти демонстрацію, а провідники КГБ вирішили "запровадити порядок" на свою власну руку? Було воно з тією демонстрацією так, чи сак, то в обох випадках це свідчить

Ярослав Мудрий дуже дбав про освіту. Сам він, за словами літописця, днями і ночами читав різні книги. При катедрі св. Софії утворив поважну бібліотеку, а для скріплення впровадив для боярських дітей (бояри — це княжі співробітники і дорадники) своєрідний "шкільний примус" — усі мусили вчитися.

Наш великий князь дбав також про охорону своєї столиці і тому Київ казав оточити оборонним валом, побудував кілька в'язових брам, а одну із них під церквою Благовіщення, із золотою банею, названо "Золоті Ворота". Який рехіт зберегли до наших часів.

Ярослав Мудрий був одним із найсильніших християнських володарів Європи і тому недовго, що королі та цари інших європейських держав радо вступали з ним у родинні зв'язки. Сам Ярослав був одружений з дочкою шведського короля Олафа, Інгегердою. Одна його дочка, Єлисавета була замінена за норвезьким королем Геральдом Смілвіном. Друга донька, Анна, була замінена за французьким королем Генріком (він чинив відбулося 19-го травня 1049 року в Раймсі). Вона була така гарна, за словами літописця, що "полюбної не було на світі". По смерті свого мужа, Генрика, була королевою Франції. Третя донька, Анастасія, була за угорським королем Андрі-

Вашфен СС, яка, на його думку була спеціально тренувана для погромів жидів. Каравальо звернув увагу Вериги на те, що деякі масакри були поповнені в сусідстві його родинної місцевості, натякуючи цим самим, що Верига міг бути присутнім при цьому.

Канадські телевізійні програми були менш негативними у відношенні до східноєвропейських меншин, які були під постійними атаками з боку радіо і преси, але і вони давали можливість Літманові повторювати свої безпідставні обвинувачення і закиди.

Бюро Спеціальних Досліджень у ЗСА

Бюро спеціальних інвестицій у Вашингтоні було астановлено в 1979 році, як секція кримінального відділу в Департаменті справедливості З'єднаних Стейтів Америки. Мандатом цього бюра було визначити місце перебування нацистських воєнних злочинців у ЗСА, як також встановлювати судове обвинувачення проти тих осіб, що їх бюро ідентифікувало, як можливих злочинців.

На підставі твердження американського адвоката з Чикаго Пола Зумбакіса самий процес проведення закону американським Конгресом про створення ОСІ був досить відозрілий. Проект створення такого бюра, як ствердив Зумбакіс, був просутий в Конгресі в останніх днях перед закінченням сесії, разом з десятками інших проектів і поправок до законів. З огляду на брак часу, конгресмени і сенатори не мали можливості простудіювати докладно деталі мандату цього Бюра; закон прийнято, і лише в процесі праці його було усвідомлено, які широкі прерогативи воно отримало від Конгресу.

Одним з найбільш основних закидів проти ОСІ може бути те, що воно нав'язало контакт і послідовно співпрацювало з офіційними органами совєтського Комітету Державної Безпеки (КГБ). Рівночасно, критики праці ОСІ заторкнули питання, що воно в своїй акції переслідування жидівських воєнних злочинців стало знаряддям совєтської політики, головною ціллю якої було дискредитувати провідних еміграційних діячів, які в своїй діяльності приносили шкоду совєтській політиці. Один з перших

Лариса Онішківич

Журнал "Термінус" з Торонто на другій зупинці

Півтора року тому перестав виходити (в Англії), мабуть, останній загально-літературно-мистецький журнал українських студентів — "Вітражі". Це сумний знак. Та незабаром, на другій стороні земної кулі, з'явився перше число дуже активної групи молодих людей, головно студентів в Торонто — Термінус ч. 1. Перше число цього видання мало досить широкий відгук в українській пресі (наш огляд журналу та цілої діяльності цієї групи з'явився саме рік тому у "Юренин Вікні", 13-го квітня 1986). Люксозність та мистецьке оформлення першого числа могло заставити читача сумніватися чи владється цій групі знайти фонди на подібне друге видання.

Та недавнє друге число, друга зупинка цієї творчої групи також проявилась і рівно ж успішно. Це число має 60 сторінок (на десять менше як перше); зовнішнє оформлення це більше ефективне, а загальне враження як і дуже професійного видання. Новим є це, що включено твори відомих українських мистців чи поетів; на обкладинці — репродукції картин визначного сучасного мистця Володимира Макаренка, "Термінус" ч. 2 має дату Зими 1987. Велика частина матеріалу присвячена болючій події в Чорнобилі 1986 року. Коли вже кілька інших журналів також привадили ціле чи більшість числа цій темі, ефект матеріалу в "Термінусі" більше мистецький, більше емоційний — реакція передає шляхом літератури. Тут сильні і потрясаючі поезії Юрія Тарнавського та Емми Андєєвської — поезії, яких звичайно не заручують до тих, що пишуть на "громадських темах", що не творять "заангажовану" літературу. Нариси членів редакції Ігоря Стеха й Андрія Івахівця за апокаліптичною темою чи алгорією — доповнюють та підсилюють "незадачу"; але сильно привають привають теми. Адріан Івахів у "Казках й ритуалах в перервах між утопіями й апокаліпсами" торкає утопії цикл народження й смерті, відвіщення пам'яті після апокаліпсу: "Ретроспекції неможливість довершити наші утопії, ми звертаємось до засобів масових очисень, розганяючи вину на цілий всесвіт".

Коли вислови цих членів редакції у спокійніших тоні перекладені та переставлені на інше глос — поезії Тарнавського та Андєєвської відносяться прямо до теми. Андєєвська: "Вітер, що віяв від рана до пізна, змитаючи століття..." ("Вітри з Азії"). "Навіть далекіх нащадків (Пустили з вітром...) Чорнобиль, пустеля, чорнобиль..." ("Без шкіри — на вітрі"). Сам поезії Тарнавського емоційно дуже інтенсивні, реакція виразно політична, гостра з наболілим криком:

...лінійні старий Дніпро, мов лисий Шевченко, думаючи про минуле, не грайте, хлопці, м'яча між верболозами, бо сполохаєте тіла зі своїх душ... ("Радіоактивний Київ III")

Або:

...Навіть далекіх нащадків Пустили з вітром... Чорнобиль, пустеля, чорнобиль... ("Без шкіри — на вітрі")

У журналі є есеї, рецензії та роздумування — всі на сучасні теми в літературі, мистецтві, культурі чи це в Україні чи в світі. Серед них широкі інтерв'ю Марка Стеха із Василем Баркою, про його поезії, світосприйняття та творчість. Є Роман Ващука коментар на сучасній літературній події та появи в Україні, є огляди мистецьких фільмів з Італії та Аргентини, огляд книжки про модернізм. У цьому числі також кілька нарисів, віршів та літературних спроб: Ярослава Василюка, Галі Куцмій, Любим Кременчука, Ігоря Стеха, Джавага К. Алама, Стеця та Рака Сюрреаліста, переклад Олеса Плюща з французького, Лйоран Кове.

Обидві частини обкладинки мають кольорові репродукції картин В. Макаренка. На верхній частині — снігматична постать жінки з червоним птахом-шоломом на голові. Це типово макаренківська символіка, включено і розписаним (які, на жаль, не до відчитання). У числі є також дві кольорові репродукції Адріяна Стеха — цікаві композиції, дібрані до текстів. Промовисто зроблений Нестора Микитина. "Графічні інтерпретації поезії" з присвятою Миколі Горбалеви. Ціле число має багато ілюстрацій, фотографій; поезії часто набрані на тлі картин. Усе це зроблено дуже ефективно, з мистецьким вичуттям, і дуже добрим розкладом на сторінках.

Видання журналу "Термінус" та Авангардний Український Театр, як і їхні сателіти прояви та співпрацівники — це дуже цікавий та радісний феномен в диспосі. Група складається із недавньо приїжджених молодих українських студентів з Польщі, та молоді народженої в Торонто. Разом вони творять талановиту групу, що проявляється в літературі, журналістиці, театрі, музиці та радіомовленні й мистецтві. Їхні театральні постановки, крім Торонто, були вже й у Філадельфії та Дітроїті. Осінню, Авангардний Український Театр завітає до Нью Йорку на "День Курбаса".

"Термінус" 2, на другій зупинці до терміну, до своєї мети — неможливо міняє обличчя. Коли перше

директорів ОСІ, Ален Расн у своїй діяльності після відходу з нього доказав своє упередження до українців, білорусів, і балтіяців, публікуючи книжку "Тихі сусіди", в якій він робить дуже часто необосновані закиди проти вищезгаданих національностей. На жаль, комісія Дешена, в своєму рапорті дає признання ОСІ за інформації, які комісія отримала від нього під час свого урядування.

Дивізії Галичина

Рапорт комісії Дешена присвячує цілий розділ справі Дивізії Галичина. Хоч на цю тему вже багато написано, не шкодить повторити висновки, які Комісія Дешена зробила відносно Дивізії. Фактом є, що центр Візенталь і його представники в ЗСА і Канаді, як також центральні жидівські організації, постійно обвинувачували членів Дивізії воєнних злочинців. Уже в 1950 році, коли виникло питання імміграції членів дивізії до Канади, Канадський жидівський конгрес гостро протестував проти прийняття будь-кого із Дивізії, висилаючи при тому листу 94-ох дивізіоніків заповіданих у злочинах. В останніх роках, безумовно з допомогою офіційних совєтських чинників, Візенталь і його співробітники відновили закиди проти Дивізії. У 1984 році С. Візенталь вислав до Канади листу 217-ти офіцерів, колишніх членів Дивізії, які за його свідченнями були запліднені у воєнних злочинах, і які знаходилися на цьому континенті.

Після детальних розшуків і досліджень виявилось, що із цієї листу 187 осіб, тобто 86 відсотків ніколи до Канади не приїхали; 11 приїхали до Канади і вже вмерли, двох приїхали до Канади і вийшли до інших країн, а одного зовсім не вдалось знайти. Проти останніх 16-ти в воєнних злочинах. У зв'язку з цими фактами, комісія Дешена прийшла до висновку що (і я цитую);

а) "Дивізії Галичина не повинна бути обвинувачена як група";

б) "Членів Дивізії Галичина індивідуально перевірено

ТРАГЕДІЯ В ЧОРНОБИЛІ: МИНАЄ ПЕРШІЙ ІЗ БАГАТЬОХ РОКІВ НОВОГО КАТАКЛІЗМУ В УКРАЇНІ

ТІНЬ ЧОРНОБИЛЯ НЕ ЗНИКАЄ

Рік саме минає від того дня, коли в Україні скоїлася одна із найбільших трагедій — вибух ядерного реактора атомової станції, що заліяв радіацією не лише Україну, а дійшов далеко на захід Європи.

Після скрупул вісток, які продирились в перших днях після 26-го квітня 1986 року у світ, важко було кому-небудь скопити засяг небезпеки, а передусім її довготривалих наслідків. Але скоро цілий світ заговорив про це нещастя, а Україна та українці стали в осередку уваги, як безпосередні жертви ядерної катастрофи.

У цих квітневих днях, здається, ми на Заході знали більше про це, що сталося, як мешканці з довкілля Чорнобиля, з Києва чи Львова. І у цих найбільше небезпечних для населення України днях вони невідомо впливу радіації маршували у першотравневих святкуваннях вулицями міст, яких трава, повітря були переповнені убивчими променями.

Західна Європа скоро зрозуміла, що трілиний вітер з України не знає меж і негайно впровадила усі засоби охорони свого населення.

Але вибух у Чорнобилі поставив цілому світові перед очі не лише безпосередню небезпеку із цього випадку, але також небезпеку, що грозить постійно від усіх атомових споруд.

Одні держави, в яких вже ужиття цих споруд для енергії широко поширене, старалися поменшити цю небезпеку, інші впроваджують сильніші засоби охорони, а ще інші стараються протестами і кличами про мир поборювати ужиття будь-якої атомової сили.

Здавалося б, що найсильніші засоби безпеки мусить увести уряд СРСР, де це нещастя сталося. Але сьогодні, рік після вибуху у Чорнобилі, якого наслідки будуть видимі цілими десятиріччями саме радянський режим без найменших вагань на очах цілого світу розбудовує свої атомові станції і планує їх подвоєння до 1990 року.

Скільки, отже, подібних нещастій може в майбутньому там скоїтися, коли брати до уваги радянську систему праці і техніки, які були саме причиною цього неймовірного катаклізму в Чорнобилі? Сьогодні ми не знаємо.

Але коли ми не можемо передбачити майбутнього — можемо, однак, оцінювати минуле. Рік після цієї трагедії для нас усіх дати трагедія Чорнобиля дала жива та актуальна. Зокрема не можемо забути її ми, українці, у свідомості, що сотні наших братів і сестер в Україні несуть у собі зародки смертельної недуги, що кожної хвилини може закінчити їхнє життя.

У першу річницю Чорнобиля нашим обов'язком є не лише пригадати світові що сталося, але зробити все можливе, щоб нести допомогу тим нашим невинним землякам, які впади жертвою найбільше невидимого ворога — радіації.

Валентина Юрченко

Чорнобиль

Як чорний дим ненависти і злоби,
Нестерті залишаючи сліди,
Повзе по світі жах — ЧОРНОБИЛЬ! —
Прокляття атомової доби.

Тікають люди в страху і нестямі,
Куди ж тікати? Лихо, мов п'ята,
Бо смерть женеться їхніми слідами
І стогне зранена, отруєна земля...

І котить гоїні води наш Славута,
Несе у море, як віками ніс,
Не знає, сивий, він тепер — отрута,
І хвиля дніпрових стережись!

О, земле рідна! Може, за покуту
Тебе не знають досі із хреста?
Приймаш, Україно, кару люту,
Як помсту за Петлюру і УПА?

Примара ядерної подоби,
Несе світами видива жаскі...

Чорнобиль український наш Чорнобиль!
Ти пострахом лишився на віки!

1986 рік.

В порозумінні і за згодою редактора журналу „Відносна“ містимо дві статті з цього журналу ч. 5, посвяченого трагедії в Чорнобилі, без будь-яких мовних чи стилістичних змін. — Ред.

ДЖУМА В ЧОРНОБИЛІ

Андре Глюксман

Лікарі все ще сперечаються про точне визначення цієї зарази, якій Тукідід у свій час присвятив широкий опис і яка під назвою Афинської джуми (430 років до Христа) увійшла до історії. Багато авторів порівнює її з тими епідеміями джуми, що їх описували Гомер, Софокл, Гіпократ, Лівіус, Вергілій і Лукрецій. Клінічний образ неясний: віспа? тиф? холера? малярія? запалення мозку?

Остання епідемія джуми, що спустошила Західну Європу, спалахнула у Марсильї (XVIII ст.) Її приборкано за допомогою майже по-військовому проведених заходів, які мали запобігти загибелі цивілізації.

Радіація, що створила загрозу для життя малого українського містечка Чорнобиля, про існування якого донедавна знала тільки горстка людей, сколихнула на-

Автор — колишній марксист, публіцист і письменник, представник французької групи „Нових філософів“. — Ред.

З ВЕРНЕННЯ

СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ІЗ НАГОДИ ПРОГОЛОШЕННЯ ГАСЛА НА 1987 РІК

Минає рік від часу як світом пролунала потрясаюча жаклива вістка про вибух ядерного реактора в чорнобильській електростанції в Україні.

Україну зустріло чергове, тим разом світового масштабу, нещастя, а його загроза була тим більша, що Москва, загородившись щільною залізною заслоною, старалась цю катастрофу затаїти і то коштом сотень тисяч населення, яке потерпіло від радіації, не маючи своєчасних повідомлень про небезпеку та відповідних протизаходів лікування.

Відзначаючи першу сумну річницю для вшанування жертв чорнобильської катастрофи, Президія Секретаріату СКВУ проголосила 1987 рік — Роком Жертв Чорнобиля. Усіх жертв запозичуючи вислів нашого великого поета, згадуємо усіх „Мертвих, живих і ненароджених наших земляків“. Клонимо голови перед тими, що їх постигла передчасна і несподівана смерть. З висловами співчуття едаємось у молитві за усіма, що потерпіли від радіації і хворіють на різні важкі недуги. Наше велике затурбування долею покійних, що прийшли після нас — які народяться і житимуть на теренах, насичених радіацією, з укритами і невідомими для них небезпеками.

Факт є, що досі ніхто не знає і ледве, чи світ довідається про правдиве число жертв, про жалюгідні обставини затруєних радіацією людей. Москва майже не приймає допомоги, розповсюджені сумнівні звіти своїх дослідних комісій про наслідки цієї експлоататорської навіть подає несподівані мирові пропозиції, щоб відвернути увагу від справи Чорнобиля. Тільки неохайно доходять до нас жакливі вістки про заборону лікарям надавати причини смерті, чи діагнози захворювань, про переселення і розлуку родин, табори для дітей, будівництво нових споруд за колючими дротами вблизи ушкодженої електростанції, наразуючи здоров'я і життя тих, які змушені там працювати.

Тому пам'ять про жертв Чорнобиля зобов'язує нас теж до активної дії — допомоги. Особисто нам майже неможливо подати безпосередню будь-яку допомогу потерпілим в Україні. Мусимо це робити приспівді урядів країн нашого поселення. Мусимо подбати, щоб на черговій конференції Інтернаціональної агенції атомової енергії ООН представлено Чорнобиль у правдивому світі, а не дати нагоди Москві ще раз обдурити західний світ.

Маючи на увазі, що до такої дії потрібні фахових людей, Президія Секретаріату СКВУ поклала окрему комісію для справ Чорнобиля. До цієї комісії зголосились молоді професіоналісти — фахівці ядерної фізики і медицини. Її інші. Завданням комісії буде подбати про документування і матеріали, щоб звернути увагу вільного світу на дійсний стан небезпечних наслідків чорнобильської експлоататорської і на нелюдське трактування потерпілих у цьому страшному випадку.

Усі, кому можливо, повинні включитися у співпрацю з цією комісією — розшукуванням матеріалів, придбанням інформації, зокрема важлива співдія фахових професіоналістів. Мусимо подбати, щоб важлива документація, яка продирилась на Захід не пішла в забуття, а стала постійною осторогою про небезпеку безвідповідального вживання ядерної енергії.

Чорнобильська трагедія — це виняткова нагода, що вільний світ заговорив про Україну. Однак, хоч наслідкам катастрофи немає кінця — вони триватимуть десятиліття, чи й сотні літ, сама трагічна подія з бігом часу прибуває, а і шораз рідше чуємо згадки про неї і її жертв. Проголошуючи цю річницю гасло „1987 — Рік Жертв Чорнобиля“, Президія Секретаріату Вільних Українців закликає усю українську громаду пригадати світові трагедію України.

Комісія „Чорнобиль“ при СКВУ видала окремий залик, подаючи думки і плани для відзначення цієї сумної річниці внутрішніми організаціями і на ширшому форумі — молитвами, пресовими комунікаціями, науковими конференціями. Сам стиль і форма залежатиме від обставин і можливостей даної громади чи місцевості.

Іронія в тому, що ця велика трагедія нашого народу і її безчисленні жертви мимоволі „поставили“ Україну на карту світу і цю український нарід, зокрема усі ми в діаспорі, не сміємо ніколи забути.

Президія Секретаріату
Світового Конгресу Вільних Українців

ше уявлення про небезпеку. Чорнобиль викликав неспокій не тільки тому, що там сталося катастрофа, але й тому, що така катастрофа може повторитися, спричинити це більше жертв і довести до ще страшніших наслідків. Нова джума бродить по Європі. Найменший нещасливий випадок спонукає прихильників і супротивників атомної енергії до завзятих суперечок.

На роздоріжжі

Не виключено, що західні держави одна за другою припинять будівництво зневажених реакторів. Однак не тому, що громадськість переконана в їхній шкідливості, а тому, що замовчування недоліків або спізнані інформації урядових чинників про аварії на західних атомних електростанціях та взагалі лицемірність урядів у цій справі викликають шораз більше опору. Тому відхід від ядерної енергії буде наслідком вад нашої демократичної системи. Джума поставила грецьку державу поміж природою і культурою, а також вічності перед небезпечною хаосу. Ядерна техніка наших днів ставить модерну державу віч-на-віч перед колосальними виробничими можливостями та нищівним потенціалом атому — передусім перед проблемою інтеграції техніки з демократією.

Західні європейці не дають себе вивести зі стану спокою, не хочуть відступити від дотеперішніх позицій і виглядає так, що Чорнобиль проминув, не викликавши ні страху, ні роздумів. Кожна зацікавлена група виступила із заявами, які відповідали їм упередженнями.

На перший погляд реакції по цій і по тій бій Рейну виглядають як абсолютні протиріччя. Уряд, спеціалісти й журналісти в Парижі говорили: ми маємо все під контролем. Виглядало так, що радіоактивна хмара сама затрималася на кордонах Франції. Не наслідком атомних змін, а завдяки якійсь невидимій лінії Магіно, яка цю хмару затримала і знищила. На другому березі Рейну все було інше. У Федеративній Республіці Німеччини заговорили про тридцять тисяч ракових захворювань, про падіння розпаленого українського реактора в землю, про те, що селяни заорали харчові продук-

А правда гірка, як попін...

Зближається річниця Чорнобильської катастрофи. Для її відзначення 82-й Відділ США Нью Йорку організував у своїй домівці сходини з участю гостей.

Відкриваючи сходини, голова Відділу Іванна Клим попросила присутніх хвилиною мовчання вшанувати пам'ять жертв вибуху.

З доповіддю на тему „Україна по катастрофі в Чорнобилі“ (жертви в людях і шкоди в народному господарстві) виступив д-р Роман Осінчук. Його доповідь була криком наболілого українського серця, яке не може згодитися з неправдою, що її так спокійно сприйняв світ.

Доктор Р. Осінчук з науковою точністю і послідовністю висвітлює усі аспекти цього питання і з залізною логікою доводить неправдивість радянської інформації. На жаль, важко повірити, що на цих неправдивих даних базують свою наукову працю деякі молоді українські науковці. Слухаючи доповіді, ми немов справді йшли по розпеченій українській землі, розуміючи, що важкий злочин супроти українського народу вже ніяк не можна буде напирати.

Вибух силою в шість разів більшою, як в Гірошімі не міг спричинити загибелі всього 32 людей. Треба думати, що при температурі 2,700 Фаренгейта, яка подала в наслідок атомової реакції, в радіусі радіоактивної дії із усього живого не залишилось і сліду. Чорнобиль і сусідні з ним міста Прип'ять були в смертельній небезпечній зоні і там люди мусили гинути.

Евакуація почалася пізно, бо через 38 і 48 годин, отже люди вмирали підозріло.

У Києві, що віддалений на 150 кілометрів від Чорнобиля, радіація була у 80 разів вища від нормальної. Шойно через тиждень евакуйовано 125,000 дітей — всі вони підлягали дії підвищеної радіації. А молодий організм особливо вражливий на цю дію. Про їхню долю нічого не знаємо.

А що вже говорити про робітників, які гасили пожежу. А як було з людьми, які їли продукти заражені радіоактивними речовинами, пили воду, що була радіоактивною? Через шлунок-кишковий тракт радіація попадає в кістковий мозок, викликає його зник і смерть.

Вибухи на атомових станціях в Союзі відбувалися і раніше, але вони нікому не були відомі, бо ця таємниця залишалася поза залізною заслоною.

Чорнобильська катастрофа вийшла поза ці рамки і поширилася на інші європейські країни. Цим разом радянський уряд не міг нічо-

С—ка

Марта Тарнавська

Перше травня

Радіоактивна хмара над Києвом,
а на Хрещатику — парад.

Твоє свято, робочий люде,
радій, гуляй!
Гордо звучить: людина!
І влада ж — рад.

Радіоактивна хмара над Києвом,
а на Хрещатику — парад.

Вибух реактор в Чорнобилі,
горить земля,
вода пожежі не гасить —

А в Києві, на Хрещатику,
заквітачні, у корсетках, дівчата
гопака хороводять.

Європа на ласці вітру.
Зловіщо ворожать гейгери.
Вода у Дніпрі затроєна.

А Київ — увесь червоний,
киями усі на вулицях —
перше травня!

В Польщі йодом дітей напувають,
румунам наказують не виходити з хат.

Радіоактивна хмара над Києвом,
а на Хрещатику — парад.

У повітрі цезій і стронцій —
над Чорнобилем — тінь Гірошімі.

А Київ — мов цирк: „благоденства“,
бо там на Хрещатику нині
першотравневий парад.

Лікарі — безпорадні, вчать ся
новим досвідом радіологів,
Шпитали відокремлюють жертви.

А оркестр у бадьорому марші
несвідомим, мов п'яним, киянам
відкриває дорогу в пекло.

Батьківщину старого Чорнобиля
тисячі вже бездомних покинуло.
Чи повернуться в Прип'ять ще жителі?

А у Києві, мов збожеволіли,
не жалоба, а радість на вулицях:
танець смерті задурих, зрадженних —
танець смерті робочого люду —
першотравневий парад.

4 травня 1986 р.

Європа націй і блоків раптом постаріла й посивіла. Принципи територіального суверенітету, що протягом сторіч панували у міждержавних стосунках, стали дискусійною справою. Від часів Вестфальського миру була утверджена засада, що кожний уряд, незалежно від того, чи він добрий чи поганий, мудрий чи дурний, мав опікуватися населенням, дбати про його здоров'я, а воно за це мало супроти уряду проявляти слухняність. Суверенізм є той індивідуум, суверенізм є та держава, які в кожній ситуації і на власну відповідальність, але й в власний ризик можуть вирішити питання: бути чи не бути.

Після Чорнобиля це питання актуальніше, ніж будь-коли раніше, але традиційні актори видимо забули цю істину. Відповідь на запитання які німці або французи проінсують, тепер залежить від безпорядків в українських атомних електростанціях і від напрямку вітрів у атмосфері. А Бонн і Париж так само не мають впливу на радянські реактори, як і на стан погоди. Чи в бюрократичних апаратах на Сході пакує логіка, чи її там немає — це лежить поза сферою нашого пізнання. А все ж таки ми від цього залежні.

Хто тепер не усвідомив собі, що небезпека від ядерних реакторів загрожуватиме також Західній Європі, той викреслив зі своєї свідомості східні реактори. Це тим більше, що через відсутність точних інформацій важко оцінити справжню небезпеку. Журналісти, науковці і супротивники ядерної енергії займаються висвітленням справ у себе. І правильно, бо ж атомна енергія це не іграшка, і кожний нещасливий випадок може потягнути за собою далі. Але, якщо хтось очиняє запущене поле у себе, він далекий від того, щоб вичистити стайню сусіда.

Хай ангели невинності думають, що хочуть, але Чорнобиль — це ядерна енергія плюс тоталітаризм або, іншими словами — ризик модерної техніки, поєднаний з безгосподарністю, бюрократичним деспотизмом і поліцейською державою. Поневолена преса, засекречені центри наукових дослідів, безвідповідальність на верхах, підлабузництво на середніх шаблях, мовчанка і «моя хата з краю», низу системи, доносительство скрізь, відсутність критики, заборона маніфестацій протесту —

(Закінчення на стор. 4-й)

Ганна Черніш

РІЧНИЦЯ ЧОРНОБИЛЯ

Вже йде, все минає... Минає, а сліди лишає незабутні. Якось так трапилось, що атомний вибух стався саме в Чорнобилі, і вже ані один вірш на цю тему не обходиться від страшного епітета «чорний», що в теорії літератури має спеціальну назву — «кам'яний епітет». Чорна біда, як чорна чума, не розвіялась, а не пропала безслідно. На жаль, вона висить чорною ж таку хмарою над Україною, і саме в ці дні з цієї хмари може впасти нищівний дощ — як понесе повітря воду з вершини Дніпра і його притоки на південь, до Києва і далі.

Світ забуває про Чорнобиль — уже мабуть половина з нас, що знали, тепер запиває думки новими сенсаціями, і знову термін «Радія» вживається так рясно, що й не знати, як те варшавське спинити.

У світі є біля 400 реакторів, найбільше їх у ЗСА (понад сто). Мільйони населення живуть близько до реакторів. У Європі реактор побудований біля багатьох міст, бо й нема таких просторів, куди б ті небезпечні споруди можна заховати. В СРСР безлюдні простори достатньо, але в Союзі країни й ділі будують атомні станції при столицях і великих містах, нібито, щоб заощадити кошти переселення енергії. Там продовжують будувати реактори графітного типу, пачки, як у Чорнобилі, хоч інженери цілого світу визнали їх дуже небезпечними. Совети нагло потребують енергії, а витрачати час і гроші на конструкції нового типу не бажають — отже, нічого їх не навчили, і вони й далі наражають людство України й цілого світу на смертельну небезпеку. Ще й на Кубі, 90 миль від ЗСА, СРСР будує атомову станцію чорнобильського типу. Москва, не дивлячись на свою нововведену «гласність», відмовилась допустити інспекторів МАГАТЕ до реакторів. Як уряд СРСР буде гнати своїх реакторів, не вважаючи ні на що, і під страхом карі вимагатиме від будівельників аніжати темпів.

Руками солдатів і «добровільців» совети заховали реактор в саркофаг. Це найкращий спосіб, але чи він надійний — дуже сумнівно. Реактор може діяти ще й сотню літ — і хто його перекриє підземні й надземні? А поруч із саркофагом працюють на двох пущах біля тисяч майбутніх жертв радіації. Та ще й додатковий два реактори мають побудуватися; це якесь диявольське помста і зухвальство над недовбитим людством прилеглих земель.

Довго про Чорнобиль спочивали в советській

пресі лише короткими стрічками, десь на останній сторінці, аж поки, після Віденської конференції в передовій статті «Правда України» не призналась до грубих помилок та злочинних експериментів на четвертому енергоблоку, що призвели до катастрофи. В числі винних згадали два міністерства: Енергетики й Електрифікації. Згідно з обрахунками Політбюро партії, втрати становили на червень 1986 року 2 мільярди рублів. Були б багато вишукані, якби були виплачували відшкодування потерпілим... «Життя бере своє», — каже кореспондент «Правди України» А. Сокол. В Чорнобилі мила будинки, вулиці, хідники й навіть кукушки, здирали землю й вивозили її не знати куди, і в кінці липня дозволили людям приїхати по своє майно. Дозиметр не пропускав «брудних» речей. В листопаді проходили, — як висловився кореспондент, «Фіншні зусилля». Прокладали нову дорогу, щоб обійти «рижний ліс», знищений радіацією. Ботаніки спостерігали, що радіація згубно діє на шпилькові дерева, а листяні витримують її краще. Приїхав на станцію голова Ради Міністрів України Ляшко, і з ним відбулась нарада по «лікарській наслідку аварії» (авжеж не раз перед тим було сказано, що наслідки ліквідації). Як повідомляв той же А. Сокол, в грудні же виправляли недоліки саркофага... В інтерв'ю академіка Легасова оптимістично звучало твердження, що джерело радіації надійно замуровано в саркофаг, і «ніяких несподіванок не буде». Але тут же академік застерігається: «не виключено, що аварія може повторитися, науковий характер» всередині саркофага. Для того спеціальна служба А. Сокола забороняє відвідувати станцію чорнобильського типу. Москва, не дивлячись на свою нововведену «гласність», відмовилась допустити інспекторів МАГАТЕ до реакторів. Як уряд СРСР буде гнати своїх реакторів, не вважаючи ні на що, і під страхом карі вимагатиме від будівельників аніжати темпів.

Перший енергоблок працює методом «вахти»: 15 днів живуть в «Зеленому Розі», недалеко від реактора, а тоді їдуть на 15 днів відпочинку в Києві, де живуть їхні сім'ї. Рівень радіації зменшився в 10-12 разів, — повідомляє газета «Ізвестія» за 6-те грудня 1986. Як же то висока вона була досі!!! Шодо Києва, висота радіації, наблизилась до передаварійного рівня.

Для населення показали через телебачення «документальний» фільм про Чорнобиль, — шість 40 хвилин, бо, мовляв, «люди вимагають правду без прикрас». Але якраз правди в цій фільмі нема — тільки агітаційні кадри ударної праці, а сама катастрофа не задокументована, а прихована. Як відомо, жертви катастрофи були відвезені в Москву, де доктор Гусєв у співпра-

ці з американським доктором Гейлом лікували хворих переливанням крові й пересадкою кісткового мозку. Але виявилось, що операції не вдалися, з причини нестачі відповідного обладнання й браку добрих донорів. В березні голова Комітету Атомової Енергії Андрій Петрос'яни вперше заявив, що винні в спричиненні катастрофи стануть перед судом. Якби ж то дійсно винуватці стали, з верховного советського уряду, що керує атомовою станцією з Кремля! Коли наші стануть вони перед судом історії за цей голокост українського народу!!!

Починаючи з січня місяця преса виставляє на показ героя Чорнобиля — одного з небагатьох, кого ще можна показати. Це — майор пожежної охорони Леонід Телятников, що вступив у ніч був на чолі охорони станції. Продавачі інтерв'ю з Телятниковим, кореспондент «Ізвестій» вжахнувся: «Ви зміїли, Леоніде Петровичу...». На це Телятников відповів, що без праці він «роздобувся», але 10-го січня, після лікування, він повернувся на працю як керівник сектора випробовування пожежної лабораторії. Інші колеги же лікуються в Києві. Родина Теляникова має надію отримати квартиру в Києві (навіть такому герою її ще не дали!). Діти вчаться, — як признався майор, — не дуже добре. «Але це тимчасово, все налагодиться. Адже ж це не випадок важкий рік! Діти, напевно, були хворі, але про це в інтерв'ю не згадав». Майор Телятников отримав зріку за хоробрість від лондонської газети «Стар» в березні цього року приїхав ту нагороду відбрати. В Лондоні він зустрівся із прем'єром Тетчер. Знаючи своїм гострим розумом і гострим язиком, Маргарет Тетчер не проминула згадати, що чорнобильська радіація досягла Англії, й від неї постраждали трава й вівці. Телятников відповів їй: «У нас постраждали люди, що зробили все, щоб радіація не пішла на вашу траву...». Приїжджайте до нас в гості, і ви побачите, що Київ стоїть на місці й почувається нормально».

Що Київ стоїть на місці, в цьому ніхто й не сумнівається. Навіть Чорнобиль стоїть на місці. А от чи Київ почувається нормально — сумнівно. Журнал «Наука і суспільство» за січень 1987 надрукував статтю академіка Д. Гусєвського. Він визначає два види радіації: внутрішню (альфа й бета частини) і зовнішню (гамма-промені). Як з них гірша — важко сказати. Мабуть, що зовнішня — через рослини, що вибравали радіацію. Деякі рослини (люпин, гречка, квасоля) очисують грунт, всотуючи радіацію. Отож, можна ними очистити грунт, але зібрати урожай треба знищувати. А де? А як? Спалювати не можна, бо радіонукліди разом із димом потра-

плять в атмосферу. Академік Гусєвський радить збирати в спеціальних місцях, вистеливши рови водонепроникливою плівкою. А де ті спеціальні місця? Ще можна хемічно обробити грунт, щоб дезінфікувати угліб і там ліжиться. Можна пересадити торф, що вибравали радіацію, пусити де-які коріння не досягає. Ну, а як досягне та витягне радіацію наверх? Академік радить найтяжче заражені грунти пусити на деякий час під перелори. Можна також сіяти нестійкі рослини, наприклад льон. А що з тою робити? Ткати радіоактивне плітвот? Шодо харчування, а специфічно шодо харчування киян, академік радить добре мити овочі, істи багаті на калій і кальцій абрикоси, і родзинки, уважати на дієтичні страви — бо якраз вони сильно вибирають радіацію.

Деякі свідують, мешканці з Прип'яті в Чорнобилі повернулися до своїх садиб, але більшість порозселилася, спочатку в приймачі, а потім у новозбудованих селах. Кореспондент повідомляє, як господарі тішаться новими хатами, коло яких уже насиділи квіти й кукушки. Діти, але багато, дісталися безпритульним, спеціальні ті, що ходили б поселитися в місті «Ізвестія» за 6-го березня надрукували лист родини Терещенків, що їх із Прип'яті послали в Ставровілля, але хоч вони мали «путь додому» з Ради міністрів СРСР, їм квартири не дали. Мовляв: «ви не з нашого району. Ви прописані в Прип'яті». Отакі бюрократизми! Та ханчеларство вже й не чули про Чорнобиль. Та ж не знавши над людьми, що потрапили в беду, — плутають Терещенків. Сподіваємось, що після цього їм дали квартиру. Адже після проголошення Горбачова нової політики, «гласності» й самокритики, газети час від часу друкують листи від громадян з ріжними скаргами; тільки окремі листи, «показухи», тож напевно вони таким вибраним людям допомагають.

А головне — будуються нове місто Славутич, 50 кілометрів від Чорнобиля, на березі Дніпра, недалеко від села Неданчич. Покійно на якорях стоїть промисловий пристрій, що так і звється «Якір» — це п'ять дизельних пароплавів, у яких і мешкають будівельники Славутича. Місто розраховане на 20-30 тисяч працівників Чорнобильської атомної станції та їх родин. Ніякої індустрії в місті не буде, але будуть лікарні, школи, крамниці, сади і все, що потрібно для мешканців. Транспортом рух ітиме поза містом, вулицями курсуватимуть тільки таксі (сподіваємось, що робітники будуть в змозі найняти таксі, але шоб воно не віртіся...). Місто має бути тротуаром для двох. А поки що суворим чимось несеся весна

перешкоджають в праці, не досить матеріалу й інструментів навіть паливо привозять літнє, а не зимове. На теплоходах є місця тільки для 2,400 людей, а на будівництві працюють біля 10,000 осіб. Країни неприязні, немає труб. Проте, заступник начальника будівництва В. Бубнов сповнений оптимізму.

В січні можна буде вселюватися в перші будинки. Як? Без труби? — питає кореспондент. Будуть труби, — відповідає Бубнов. Кореспондент не відступає: «Діти?» Через чотири дні, і куди вже поспішають? Сьогодні ж іще 31-го січня, маємо ще багато часу. На будівництві не досить лікарів, не вистачає місця в ідальні. В крамниці так холодно, що покупи халаптурою, не розділяючись, що купили, й тікають. Немає прати білизну. Так звітує кореспондент А. Сокол в «Правді України» за 24-го січня 1987. А нижче перший секретар КПУ Палемченко стандартно підсумовує ситуацію: «Наладуються ідеологічне забезпечення реалізації альянсу будівництва». Як це розуміти, він певно і сам не знає.

У березні вирішено, що «Славутич має бути збудований не за два роки, а за рік. Треба ж десь посилити працівників Чорнобилю! Проте, виявилось, що запланованих поміщань вистачило лише для працівників 1-го й 2-го блоків. Отож, треба розширити місто. А робітники на будівництві не вистачає, бо їх не можуть забезпечити поміщаннями. Правше дішше 1/4 потрібних для будівництва людей. Як же вдвоє скоріше побудувати місто і зробити його ядром більшим?

Надходять везні — і загрозі повені. При володимішах спорудженні загорожі й пастки — ями, що мають затримувати радіонукліди. Побудовані, водозахисні споруди на річках Сахан, Ілья, Вересня, Береза, Радикан, Несвіч та інших, що впадають в Уж і Прип'ять — для захоронення перед повінню. Збудована 10-метрова стіна в ґрунті біля основи 4-го енергоблоку. Але хто-зна, яка буде повіння і що робитиме вода? «Правда України» за 14-те березня дає прогнозу про «середньо-високу повінь».

Звичайно, створені спеціальні комісії по боротьбі з повінню. Основна повінь формуватиметься якраз на річці Прип'ять! Записи снігу в верхів'ях Дніпра в тім році в 2-2 1/2 рази вище норми. Вода йтиме з зазвичайної зони ЧЕС. В нижніх притоках і на Дніпрі, споруджені резервуари, щоб там закласти воду перед повінню. Тривожна буде весна на Дніпрі!

Знову мучить болюче питання: хто винен? На жаль, це питання можна поставити тільки в зміненому вигляді.

кого зніхувати ані? Головна — ошескореспондент «Правди» Гусєв каже: «Якби й станції повинні бути головний фізик, без якого неможливо на станції не можна нічого покласти». Звідси висновок: такого спеціаліста не було. Станцією керували не науковці, а парасити. Це підтверджують вислови академіка В. Легасова, заступника директора Інституту Атомової Енергії, сольного вченого світової слави, що 26-го квітня ввечері вже був у Чорнобилі. Він стверджує, що аварія сталася несподівано. Треба зауважити, що це була несподіванка для населення і для тих, що нічого про експерименти не знали, а не для самих Легасова, але не для тих, що ці експерименти провадили. «Скільки неправильних дій треба було зробити, щоб таке сталося! — лемсється Легесов. Він нарікає на бюрократію, якою годиться хата армія паразитів. «Бюрократія смертельна для науки. Черезмірна ієрархічність душить науку. Наука, як і мистецтво, не терпить проміжкових ланок». Легесов ставить вимогу позбутися людей, що заважають працювати. Він констатує, що писання й формалізм досягли таких масштабів, що наука вже важко нести цей хрест. «Учені повинні виховуватися гуманітарно, без технаріва», — вимагає академік.

Він бачить вихід із небезпеки в тому, що хемічна діяльність мусить бути на такій рівні, щоб лобити і найменші газові виділення — датчиками раннього попередження. Вимоги академіка Легасова швидко слухні. Він має змогу висловити їх і лишитися без покарання — після заповідної горбачовської «відлиги». Як тільки «нова» політика була проголошена на 27-му з'їзді партії, всю країну сколихнула хвиля ентузіазму, що з центру перекинулася в окремі республіки, в тому числі й на Україну. В повітрі запахло брості свободи.

Українські інтелігенти обізналися в обороні української культури й мови... Отож і в справі охорони населення від атомових катастроф мусила б настати так хоча б мінімальна зміна. Але після кількох промов і бомбастичних статей, горбачовський лібералізм перелився просто в вимогу більших темпів, тяжчої праці, ширших норм, крутішої ошесності й самопожертви. А головне, наголошується вимога тіснішого партійного нагляду. На кожній ділянці, де це цього не було, має бути встановлений партійний нагляд. Отож, виглядає, що і далі, більше ніж досі, наукою і технікою керуватиме не вчений, фахівець — спеціаліст, а політик. Можна сподіватися нових Чорнобилів, якщо населення України, закордону, цілого світу не зробить належних висновків.

Українські інтелігенти обізналися в обороні української культури й мови... Отож і в справі охорони населення від атомових катастроф мусила б настати так хоча б мінімальна зміна. Але після кількох промов і бомбастичних статей, горбачовський лібералізм перелився просто в вимогу більших темпів, тяжчої праці, ширших норм, крутішої ошесності й самопожертви. А головне, наголошується вимога тіснішого партійного нагляду. На кожній ділянці, де це цього не було, має бути встановлений партійний нагляд. Отож, виглядає, що і далі, більше ніж досі, наукою і технікою керуватиме не вчений, фахівець — спеціаліст, а політик. Можна сподіватися нових Чорнобилів, якщо населення України, закордону, цілого світу не зробить належних висновків.

Знову мучить болюче питання: хто винен? На жаль, це питання можна поставити тільки в зміненому вигляді.

МІНІСТЕРСТВО АТОМНОЇ ЕНЕРГІЇ
Питання Чорнобиля все ще живе

Дня 26-го квітня вже рік чорнобильської трагедії, а тема не сходять із сторінок преси, журналістики. Матеріали до цієї величезної, найбільш професійно, на мою думку, написане на цю тему — це стаття Беннета Рамберга в числі 2/86-7 журналу «Фейрфакс». У всій цій багатій літературі в чужій пресі не знайдеш багато про те, що жертьою катастрофи з вини московського режиму впад вперше усього український наріз. Цю прогалину мусимо виповнювати самі публікації в чужих мовах. До таких вартісних публікацій треба врахувати книжку, що її написав Константин Зеленико п. н. «The Chornobyl Nuclear Disaster», («Чорнобильська нуклеарна катастрофа») видану лондонською Європеєюською групою зв'язу канадської радії, повеною європейської нації в Оттаві. Книжку розіслав, завдяки матеріальній підтримці одного з наших месенатів, членів парламенту в урядових відомствах вільного світу. Тому що ця жахлива подія має нагоду пригадати під'ємний статус України, видання цієї книжки — корисне діло!

Питання чорнобильської катастрофи присвячене тиж найновіше видання журналу політики й культури «Вісник». Це п'яте число журналу (потрійне) — Літо — Осінь — Зима 1986, 280 сторінок обговорює (на 162 стор.) чорнобильську трагедію. Це дуже сумлінно зібрані документи і голоси світової преси зв'язані з цією сумною подією. Серед документів найцікавіші — довідка про місто Чорнобиль, передрук К. Зелениської і Л. Ковалевської з української советської

преси, фрагменти з офіційного советського звіту про катастрофу, рапорти про лікування жертв і подібне. У відділі «Статті й коментарі» вартісні статті В. Маликовича, Л. Олександрова, В. Бандери, В. Максимова й восьми інших авторів, які в цілому дають процесний образ події. Хоч нині так багато написано вже на цю тему, передрук основних матеріалів в одному виданні є, на мою думку, неоціненним джерелом не тільки інформації, але теж для дальших дослідів і коментарів.

Ці більш цінними у цьому числі вважаю статтю Я. Білинського про Шербицького, та М. Фішбеяна про ІХ з'їзд письменників України, автора, який знає особисто тих діячів культури в УССР. Інтерв'ю Я. Пеленського переведене з ним редактором польського журналу «Контакт» ще в 1984 році відоме читачам «Свободи» з передруку (ч. від 16-20 грудня м. р.), настільки вагомо змістом, що варто було утримувати його в журналі. Дуже інтересна стаття Мирослава Трухана про перспективи України в Польщі. Є три статті про жіночий рух у діяспорі. У відділі рецензій замітні — рецензія на книжку Є. Томашевського «Річ Посполита трьох народів» та М. Д. Добрянського на Р. Конквеста «Живна смутку». Як попередні випуски, «Вісник» може конкурувати добром матеріалів та інтелектуальним рівнем авторів із поважними журналами світу.

Річна передплата 18 дол. В Америці можна замовляти, звернувшись на адресу: Dora norbachewsky 148 Glenn Str. Philadelphia, Pa. 19115

МІНІСТЕРСТВО ЗДОРОВ'Я у мексиканському уряді Гільєрмо Соберон заявив, що його уряд заборонить в скорому часі торгівлю кров'ю, якою зашквалени деякі американські шпиталі у зв'язку з поширенням хвороби АІДС і браком крові в ЗСА. Прийняти загалом згаданий міністер заявив, що в Мексикі є пошкоджені тільки 407 випадків захворіння на АІДС, які були, хоча б частково, але уряд припускає, що хвороба буде поширюватися і до 1991 року в Мексикі може бути вже 32,000 хворих на цю пошкоджену невилікову хворобу. Міністер Соберон закликав ЗСА й інші країни світу серйозно взятися до попередження цієї хвороби, яка переходить в епідемію, і інвестувати відповідні суми грошей на винайдення ліку проти АІДС.

З ЖЕНЕВИ ІНФОРМУЮТЬ, що представники на переговорах про зменшення стратегічної нуклеарної зброї запропонували, міже навіть ще цього тижня, нову версію цілковитої елімінації ракет середнього засягу і значного зменшення іншої зброї. Советський делегат на переговорах Алексєй А. Абуков висловив переконання, що договір про зменшення ракет середнього і близького засягу та вилучення їх з Європи може бути підписаний ще в цьому році.

ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ МОЛОДІ в Іраку маршували вулицями столиці Багдада, великого 4,5 мільйонного міста, в національних костюмах, відзначаючи в такий спосіб 1,124 роковини з дня повстання міста. Вони несли плакати із засудом «іранської агресії» проти їхньої батьківщини. Війна між цими двома країнами триває шість й півроку і покищо немає вигляду на її закінчення.

ДЖУМА В ЧОРНОБИЛІ

(Закінчення зі стор. 3)

такий брак демократії не сприяє діловим дебатам, відвертій дискусії і діловим оцінкам користі та шкоди від того чи іншого типу реактора або тої чи іншої системи безпеки.

Скільки тисяч голосів протесту можна було б почути, якби стався американський, французький або німецький Чорнобиль? А число демонстрантів, які вийшли б на вулиці, досягнуло б, мабуть, багатьох сотень тисяч. А може смерть в Україні приходить ласкавіше? Чи ми маємо менше причин для хвилювання? А чи нема потреби, з огляду на загрозу для цілого континенту, заперечувати надійні протизаходи? Справа виглядає так, що або ми будемо організувати публічні маніфестації, або ми мусимо бути готові до чергових українських катастроф. Борьба за права людини, за вільний обмін інформацією і вільний рух людей — це не якась там абстрактна ідея і не розкішна прихоть, а передумова для розгортання поважного екологічного руху за рятівання життя на землі.

Західні уряди, опозиційні партії та європейські інституції крутяться від страху й тупості в зачарованому колі. Коли виринує проект надіслати європейську дослідну комісію до СРСР, його зразу погреблять. А тим часом такі катастрофи як у Чорнобилі, сповіщають ядерну смерть Європи, хоч ми так доводимо себе нібито нічого не шукає. І годі дивуватися, що страх серед населення стає вентилятором банальних і другорядних тем, які зводяться до журби за салат і шпинат. Після того, як ми перестали займатися загрозою з боку радянської ядерної економіки як конкретною сучасною проблемою, ми тепер знову зіткнулися з цим викликом, але ніхто не може з'ясувати ситуацію. Тому ми поводимося, як мухи в закритій пляшці.

Біда не знає закону

Небезпека, що походить від атомної енергії, значно перевищує небезпеку від античної думки. Це політична й технологічна небезпека. Якби йшлося тільки про суспільно-політичну загрозу, то тоді лицарі холодної

війни могли б сказати: «Таке може статись тільки в Радянському Союзі» або «Це логіка капіталізму». Якби це була виключно медично-фізіологічна небезпека, тоді мали б рацію «зелені» твердячи, що «ризик споді однаково великий». Нде нема гарантії, що безпеку усувано, але відсутність демократії й значно збільшує. З обох боків Залізної Засони передумовою проіснування є права людини.

Прихильники наївних надій вірять у те, що кремлівських вождів можна примусити скорі відмовитися від програми ядерної енергії. Але якими заходами можна їх до цього привести? Добрим прикладом з нашого боку? Небезпечна ілюзія! Просто ситіло? Ударила задиркувати. Ми повинні усвідомити, що ця небезпека рівною мірою повисла над поневолювачами і поневоленними, і диктатури загрожені не менше, ніж демократії. Запропонуймо спільну систему протизаходів, взаємну допомогу і загальні правила безпеки, інформації і контролю як основу загальноєвропейського такту проти воїтних думок. Хоч тирані ставлять до Заходу вороже, вони особисто, в разі потреби, не радо відмовляться від допомоги з боку «буржуазних» лікарів та спеціалістів. Біда не знає законів, і коли один малий укол демократії може продовжити життя людства в нуклеарній системі, його треба — хочеш чи не хочеш — прийняти. Борьба може тривати одну або й дві генерації, але її початок буде символом величчя. Бо ж не можна тішити себе ілюзіями, коли треба рятувати цивілізацію.

УКРАЇНА ПІСЛЯ ЧОРНОБИЛЯ

Кореспонденція з Києва

Перші ознаки того, що в Україні трапилось щось жахливе, що її спіткало якесь лихо, можна було побачити у київських школах. Буквально за два дні до першотравневих свят із шкіл зникли діти вископоставлених батьків. Кияни досить швидко довідалися, що ці втрачені батьки літаками відправляють своїх дітей до Києва, зокрема, до Москви та Ленінграда. А в інших

значній діляч привіз свою дитину в аеропорт у протизахідній паніці, що охопила партійно-державних керівників, стала сигналом тривоги для населення. Люди почали цікавитися причинами раптової евакуації дітей високого начальства. Але першого травня мало хто з киян знав про різке підвищення радіоактивності у місті, перші повідомлення з'явилися десь за чотири дні після першотравневих свят. Тому люди, як завжди, вийшли на демонстрації, як завжди, пройшли повз трибуну, несли транспаранти, прапори і квіти. А ті квіти вже були радіоактивні. Деякі вчителі київських шкіл, незапокоєні раптовим зникненням дітей вископоставлених батьків, вирішили зв'язатися з батьками й запитати, чому діти не прийшли до школи. І тут виявилось, що евакуація дітей високого начальства мала масовий характер. Приховати це від жителів міста було вже неможливо. За сигналом згори (невідомо, чи з Києва, чи з Москви) з партійних працівників було проведено індивідуальні розмови й запитували, де знаходяться їхні діти. Якщо з'ясувалось, що діти вивезені з Києва, партійним працівникам недвозначно заявляли: або повернути дітей до міста, або піти з високої посади. У всіх відомих нам випадках вископоставлених батьків негайно повернули своїх дітей до Києва. Ці особи прекрасно знали, яка небезпечна для дітей радіація, але кар'єра була для них, либонь, дорожчою за здоров'я, за долю власних дітей. Про все це кияни говорили досить довго. Коли паніка почала потроху вщухати, у Києві, а згодом і по всій Україні, відбувалися збори, на яких говорили про аварію в Чорнобилі та її наслідки, а також про те, яких заходів вживали органи влади. Такі збори відбувалися здебільшого у досить діловій атмосфері, але часто можна було почути критичні голоси по точній інформації про те, що сталося, власне, не було. Всі ці збори були спрямовані на те, щоб якоюсь мірою заспокоїти населення. Невдовзі почалася нова кампанія: поразку радянської ядерної політики намагалися видати за моральну перемогу. Почали галасувати про новий тип героїзму радянських людей. Почали перекопувати світ і самих себе, що радянська людина сильніша за атом. Влада намагалася протидіяти критичному ставленню населення до ядерної енергетики. Складається на те, що до цієї пропагандистської кампанії збираються залучити літературу і мистецтво.

Для подолання наслідків катастрофи, для допомоги жертвам, власті намагалися активізувати громадську діяльність: колективи підприємств приймали підвищені виробничі зобов'язання. Люди справді хотіли допо-

ПЕРША ЛИСТА ПЛАТНИКІВ „ГРОМАДСЬКОГО ФОНДУ” ПРИ УАКРАДІ ТА ФОНДУ СКВУ ЗА РІК 1986

1. Подаємо до відома, з подякою, першу листу попередніх платників, що пожертвували перед 1-го січня 1987 р.
2. Друга листа, що повніється акордці, міститиме всіх жертводавців, що переслали датки за рік 1986 місяця 1-го січня 1987 р., як різном убік нових платників, що вперше зложили пожертву за рік 1986.
3. Усі жертводавці на Фонд Оборони 1-го УД УНА одержать особисту подяку від Крайової Управи Братства кол. Вояків 1-го УД УНА.

Ім'я, прізвище, стате	УАКР	СКВУ
Амброзій Максим і Ольга, Мн.	25.00	
Андрейко Марія, Фл.	15.00	
Андрусак Марія, Мн.	15.00	25.00
Антипів Ксеня, Н.Я.	25.00	
Антоненко А., Па.	25.00	25.00
Антохій Ольга, Мн.	15.00	
Артимишин Богдан, Па.	25.00	25.00
Артимишин Люба, Н.Я.	25.00	25.00
Артошенко Юрій, Іл.	15.00	15.00
Бабак Михайло, Н.Я.	15.00	
Бадран Микола, Мн.	25.00	25.00
Байляк Роман і Анна, Н.Я.	25.00	30.00
Бакун Володимир і Оксана	15.00	10.00
Бакало Варвара, Н.Я.	15.00	
Балей Петро, Ка.	30.00	30.00
Балабан Остап, Н.Я.		30.00
Д-р Барановський Микола, Іл.	30.00	
Баран Володимир, Мн.	15.00	
Д-р Барановський Роман, Н.Я.	50.00	15.00
Барнак Б., Фл.	15.00	
Барнак Іван Фл.	5.00	5.00
Д-р Барусевич Микола і Софія, Фл.	25.00	15.00
Бачинський Юліан, Н.Дж.	30.00	10.00
Бачинська Оксана, Н.Дж.	20.00	10.00
Балей Мирослава, Кон.	15.00	10.00
Бергенстот Надя	25.00	
Бережна Евфрозина, Фл.	15.00	10.00
Берізка В. Н.Я.	15.00	10.00
Березовський Михайло, Мн.	25.00	
Березюк Олена, Мн.	30.00	5.00
Березюк Володимир і Катерина, Па.	25.00	
Вертух Ольга, Па.	10.00	5.00
Бігун Михайлина	15.00	
О. Біляк Степан, Фл.		10.00
Біляк Олена, Фл.		10.00
Білянюк Олександра Я. Лариса, Па.	105.00	
Білянюк Олександр, Н.Дж.	25.00	
Д-р Білецький Володимир і Юліанна, Ог.	20.00	20.00
Біла Іванна, Н.Я.	25.00	
Блаженко Христина, Н.Дж.	100.00	
Близник Іван, Н.Я.	10.00	
Блиха Іван, Н.Дж.	25.00	15.00
Блондарович Лев, Ва.	25.00	10.00
Бобель Дмитро, Н.Дж.	15.00	
Бобяк Володимир, Мн.	30.00	5.00
Бобяк Роман, Н.Я.	15.00	15.00
Боднарченко Павло, Н.Дж.	25.00	
Боднарчук Зенон	25.00	25.00
Боднарчук Марія і Зеновія, Н.Я.	30.00	20.00
Бойка Михайло, Ог.	25.00	
Бойко Михайло, Кон.	25.00	15.00
Бойко Василь, Н.Дж.	20.00	20.00
Борковський Роман, Н.Я.	25.00	25.00
Бородайко Богдан, Н.Я.	60.00	40.00
о. Боровський Володимир, Ге.	25.00	10.00
Борис Іван, Па.	35.00	
Бороченський Іван, Аз.	15.00	
Боярський Богдан М., Н.Я.	10.00	
Бровар Ростислав і Володимир, Іл.	50.00	
Браван Христина, Н.Я.	25.00	15.00
Брожиня Михайло, Н.Я.	25.00	15.00
Бульба А.,	10.00	25.00
Д-р Бунецький В., Фл.	15.00	15.00
Буняк Петро і Наталія, Н.Дж.	50.00	
Бурбан Олена Г., Те.	15.00	
Бутювич Тетяна, Н.Дж.	25.00	
Бучак Мирон, Н.Я.	15.00	10.00
Ваглай Олександр, Фл.		10.00
Варивода І.	15.00	15.00
Варчак Анна, Н.Я.	15.00	
Василькевич Катрі, Па.	15.00	
Василеполюк Юрій, Н.Я.	25.00	
Василів Антонія, Фл.	15.00	
Василенко Семен, Аз.	10.00	5.00
Василькевич Зенон, Мн.	25.00	
Вахута Олег, Н.Я.	75.00	25.00
Вашинський Богдан, Фл.	50.00	25.00
Венке Отто і Мирослава, Н.Дж.	15.00	
Вертипорох Юлія, Фл.	25.00	25.00
Винатювич Дарія, Н.Дж.	15.00	15.00
Витвицький Василь і Одарка, Н.Я.	25.00	10.00
Д-р Вишванський В., Н.Я.	15.00	10.00
Війтек Дмитро, Не.	20.00	
Вінант Михайло, Н.Дж.	10.00	
Віхар Степан М., Мн.	15.00	
Войновський Петро, Н.Я.	15.00	10.00
Войтович Дарія, Н.Я.	15.00	
Войтович Володимир, Н.Я.	25.00	50.00
Волчук Роман, Н.Дж.	50.00	50.00
Д-р Волянський Олег, Н.Я.	25.00	25.00
Волосенко Ірина, Ка.	25.00	
Вомпель Роман, Па.	15.00	10.00
Вомпель Осип, Па.	25.00	
Інж. Вонторський Олександр, Па.		30.00
Воробій Павло, Мн.	15.00	
Воробкевич Лев і Е., Мн.	25.00	
Воробкевич Олександра, Мн.	15.00	
Врублівський Онисим, Іл.	25.00	
Гадуня Ярослав, Н.Я.	15.00	10.00
Гайда Грої Р. Па, Кт.	25.00	10.00
Гайда Пилип, Мн.	15.00	
Гайда Любомир, Мн.	25.00	5.00
Гайда Михайло і Евфрозина, Ма.	15.00	3.00
Галабурда Ростислав, Н.Дж.	25.00	25.00
Галібай Р., Н.Дж.	25.00	
Галів Микола, Н.Я.		25.00
Ганас Володимир, Мд.	15.00	15.00
Галій Осип, Н.Я.	20.00	20.00
Ганушак Дмитро, Н.Я.	15.00	5.00
Галій Марта, Н.Я.	15.00	15.00
Гарасим Тимотей і Віра, Фл.	30.00	
Гарасимів Степан, Фл.		10.00
Гевко Любомир О. Мн.	15.00	
Геврик Богдан, Па.	30.00	10.00
Герещ Михайло, Н.Я.	25.00	15.00
Герман Павло Б., Мн.	15.00	15.00
Гісь Михайло, Па.	15.00	
Гішинська Марія, Аз.	15.00	10.00
Гладкий Микола, Ві.	25.00	15.00
Гладкі Орест і Марія, Н.Дж.	25.00	
Гладкий Олександр, Кт.	15.00	
Глинський Роман і Анна, Ог.	20.00	
Гойдиш Евстахія, Н.Я.	15.00	25.00
Голіко Микола, Н.Дж.	25.00	10.00
Головатюк Пантелеймон, Па.	15.00	
Головінський Василь, Н.Дж.	25.00	5.00
Голод Роман, Іл.	25.00	
Голубець Анастасія, Н.Я.	15.00	10.00
Горбачук Б., Кт.	15.00	
Гордінський Ярослав, Ог.	12.00	
Горнякєвич Дарія, Н.Я.	30.00	
Д-р Гордінський Володимир, Н.Дж.	25.00	10.00
Гос Іван і Клавдія, Па.	15.00	20.00
Гошовський Микола, Н.Я.	15.00	10.00
Грив Омелья, Фл.	15.00	10.00
Гривак Олександр, Фл.	50.00	10.00
Гривак Роман, Ог.	25.00	
Гривак Орест, Па.	15.00	
Гривак Кость, Н.Дж.	10.00	
Гривак Василь, Н.Дж.	10.00	
Григорівч Кирило, Н.Я.	5.00	15.00
Гриник Михайло, Н.Дж.	15.00	10.00
О. Гринюк Степан, Па.	25.00	25.00
Гринишин Віра, Н.Дж.	15.00	
Гугель Олександра, Мн.		

Ім'я, прізвище, стате	УАКР	СКВУ
Гупей Йосиф і Зеновія, Н.Я.	15.00	15.00
Гурський Петро, Па.	40.00	10.00
Гутювич Євген, Н.Я.	25.00	
Гавур Марія, Ог.	15.00	10.00
Галинський М., Н.Дж.	15.00	15.00
Гарбер Василь і Оксана, Ва.	100.00	
Гергеа Олександр, Ка.	10.00	
Геча Дамян, Н.Дж.	15.00	10.00
Глух Роман, Н.Я.	25.00	
Гоїс Зенон Ярослав, Мн.	10.00	
Голещ Петро, Кт.	5.00	3.00
Гордон Гаврилюк Марія, Іл.	25.00	
Грант (Грунковський) Петро, Ма.	25.00	
Гудз Мирон, Кт.	10.00	
Гула Петро, Іл.	15.00	5.00
Гула Степан, Аз.	10.00	5.00
Гумовський І., Н.Я.	15.00	
Данилишин Степан, Фл.	15.00	
Данилашин Степан, Фл.	10.00	
Даниленко Іван, Н.Дж.	15.00	
Данилюк Роман, Н.Я.	25.00	10.00
Данилюк Олександр і Анна, Мн.	30.00	
Дашків Іван, Па.	15.00	
Дашко Петро, Іл.	25.00	
Дворин Станіслава, Ка.	25.00	
Дейчаківський Богдан і Марія, Фл.	30.00	10.00
Д-р Дейчаківський Юрій і Інна, Мд.	25.00	75.00
Демей Стелія, Н.Я.	15.00	
Демченко Юлія, Н.Дж.	15.00	
Демчук Ольга, Віс.	10.00	10.00
Демчук Володимир, Ва.	25.00	25.00
Денисенко Катерина, Д.К.	15.00	
Денисенко І. О., Н.Я.	10.00	10.00
Держко Е. І. Іл.	20.00	20.00
Дещик В. Аз.	20.00	10.00
Дзедзак Андрій, Н.Дж.	20.00	
Дзівак Тетяна, Н.Я.	15.00	10.00
Дзюба Володимир, Ва.	15.00	10.00
Дзюба Корнелі і Емілія, Н.Я.	30.00	50.00
Дзюбинський Ерест, Фл.	15.00	15.00
Д-р Джуль Павло, Мн.	25.00	
Дигалевич Марія, Н.Я.	15.00	
Діденко Юрій, Па.	30.00	
Діберт А. В., Ка.	10.00	10.00
Дмитренко Данило, Н.Я.	15.00	10.00
Довгалюк Харитон, Н.Я.	40.00	
Долінська Л. А. Н.Я.	20.00	
Домбчевський Роман і Люба, Н.Я.	15.00	15.00
Дорошак Ірина і д-р Семен, Н.Я.	50.00	50.00
Дражковський Роман, Ві.	30.00	100.00
Дуб Володимир, Н.Дж.	25.00	
Дуб Константина, Н.Дж.	25.00	
Дуб Михайло, Мо.	15.00	
Дуб Олена, Ог.	15.00	10.00
Дубас Анна, Н.Дж.	25.00	25.00
Дуда Іван, Па.	15.00	
Дудра Дарія, Мн.	15.00	
Дурбак Борис, Фл.	15.00	
О. Дурбак Тарас, Ог.	10.00	10.00
Дуткевич Ярослав І. Мн.	5.00	
Дучинський Володимир, Ог.	25.00	50.00
Дяків Богдан, Мн.	15.00	
Еванс Петро, Ог.	20.00	10.00
Елія Михайло і Олена, Н.Я.	25.00	15.00
Євсєвський Сергій, Па.	25.00	
Ємещ Якія, Н.Я.	10.00	10.00
Ємещ Юрій, Ка.	25.00	
Д-р Єфремов Марія, Н.Я.	100.00	
Д-р Єфремов Галина, Н.Я.	25.00	
Єрега Василь, Н.Я.	15.00	5.00
Завицький Роман, Па.	20.00	
Завицький Мирослава, Н.Дж.	55.00	
Заковоротний Іван, Кт.	25.00	25.00
Залізняк Юліан і Мирослава, Н.Я.	50.00	25.00
Залуга Петро, Мн.	15.00	
Залучий Роман, Іл.	25.00	
Заплатинський Ізидор, Ог.	25.00	5.00
Запугович Р. З., Н.Дж.	25.00	
Зайць Павло, Н.Я.	15.00	10.00
Зварун Іван і Стефанія, Ог.	10.00	10.00
Зелез Володимир і Ярослава, Н.Я.	25.00	
Зеленський Юрій, Н.Я.	25.00	15.00
Зелінський Йосиф, Па.	25.00	
Зелінський Онуфрій, Н.Я.	15.00	
Земський Петро, Н.Я.	25.00	
Зісюк Микола, Н.Я.	15.00	10.00
Зінкевич Осип і Надія, Мд.	25.00	10.00
Зубалі Ярослав і Мирослава, Па.	30.00	
Зубаль Ярослав, Па.	15.00	
Зулук Володимир, Па.	10.00	10.00
Жеребецький Б., Н.Дж.	25.00	
Жила Любомир, Тк.	35.00	35.00
Жиглевич Олександра, Н.Я.	25.00	10.00
Жук Марія, Н.Я.	15.00	5.00
Жуковець Василь, Н.Дж.	20.00	
Іваніцький Борис, Ка.	25.00	
Іваніцька Сальвіна, Ог.	20.00	
Іваніцький Роман і Ірина, Фл.		20.00
Іванія Йосиф, Ві.	15.00	
Д-р Іванчук Стефан, Ог.	25.00	
Івашко Андрій, Ко.	15.00	15.00
Ільницька Ірина, Па.	15.00	
Іскало Федір, Н.Я.	15.00	20.00
Іскало Марія, Н.Я.	15.00	
Іскало Іван, Н.Я.	25.00	50.00
Ісцькі Іван, Ка.	30.00	
Іхтірвія Юрій, Па.	15.00	
Іова Іван, Па.	10.00	10.00
Калинович Василь, Н.Я.	25.00	25.00
Каличук Філімон, Н.Дж.	25.00	
Кальчук Ксеня, Н.Я.	15.00	10.00
Каміньська Любомира, Н.Я.	10.00	10.00
Каміньська Василь, Іл.		50.00
Камолов Дмитро, Ві.	5.00	
Канюка Марія, Олександр, Мн.	15.00	20.00
Калітан Анна, Н.Я.	20.00	
Калітанець Петро, Мн.	10.00	
Карий Володимир, Н.Дж.	15.00	
О. Кармазин Володимир, Па.		20.00
Кармазин Антін, Па.	20.00	
Касараба Марія, Фл.		5.00
Касян Микола	15.00	
Катамай Богдан, Па.	15.00	
Кача Ярослав, Па.	15.00	
Качмарська Ольга, Н.Я.	15.00	
Качува Степан, Н.Я.	25.00	
Кашак Дмитро, Па.	15.00	
Квас Володимир, Н.Я.	25.00	
Квасницький Теодор, Фл.	15.00	10.00
Квітківська Марія, Мн.	15.00	100.00
Кейбіда Андрій, Н.Дж.	25.00	15.00
Кенен Олександр, Н.Дж.	25.00	10.00
Керницький Роман, Ва.	15.00	
Кефорт Іван, Н.Я.	15.00	5.00
Кібік Олександра, Н.Я.	15.00	
Кия Мирослава, Па.	25.00	15.00
Кисілевський Юрій і Олена, Н.Дж.	30.00	
Кіндзельський Емілія, Н.Я.	15.00	10.00
Кіндрачук Ірина і Михайло, Н.Я.	25.00	10.00
Кисіць Пропік, Н.Я.	25.00	
Клепачук Володимир і Наталія, Н.Дж.	50.00	10.00
Клименко Григорій, Н.Дж.	25.00	
Кляйнер Василь, Іл.	15.00	
Клюш Неоніла, Па.	15.00	
Клюш Ірина, Ог.	15.00	

Ім'я, прізвище, стаття	УАКР	СКВУ	Ім'я, прізвище, стаття	УАКР	СКВУ
Кобаса Олександр, Н.Дж.	25.00	25.00	Мащаків Сильвестер, Іл.	15.00	
Кобзар О.	15.00	15.00	Медик Філіп, Н.Дж.	30.00	
Кобрин Микола, Фл.	40.00		Мелінішин Іван, Іл.	15.00	5.00
Кобрин Люба, Фл.	15.00		Мельник Софія, Па.	15.00	5.00
Коваль Роман П., Ка.	25.00		Д-р Мельник Александра, Ог.	25.00	
Коваль Дмитро, Іл.	15.00	5.00	Мельникович Юрій, Ка.	50.00	
Коваль Т. Іл.	25.00		Мельничук Б. М.	25.00	25.00
Коваль Теодор, Н.Я.	25.00		Менішківський Орест, Н.Я.	15.00	10.00
Ковальська Зеновія, Н.Я.	15.00	10.00	Меркелю Александр, Ка.	15.00	15.00
Ковальчук Михайло, Фл.	15.00		Мигаль Оксана, М.	25.00	
Ковалик Розалія, Н.Я.	15.00		Микитка Соня, Фл.	15.00	15.00
Ковальчук Ольга, Фл.	15.00		Михайлович Ярослав, Іл.	30.00	35.00
Ковалик Петро, Н.Я.	15.00	10.00	Д-р Мичковський Мирослав, Ог.	25.00	
Ковальський Валентин, М.	25.00		Мисюга Степан, М.	30.00	5.00
Ковач Василь, Кт.	25.00	10.00	Інж. Міз Любомир, Іл.	25.00	
Ковачко Юрій і Катерина, Кт.	25.00	25.00	Мілан Стефан, Па.	15.00	
Когут Нестор, Па.	15.00		Млинко Ярослав, Ка.	100.00	
Когут Іван, Н.Я.	25.00		Мох Данило і Анна	15.00	
Когут Тарас, Н.Дж.	5.00	3.00	Модрицький Мирослав, Іл.	15.00	
Д-р Когутч Володимир, Н.Я.	15.00	10.00	Д-р Мороз Роман і Ольга	15.00	15.00
Козак Богдан, Кт.	15.00	5.00	Мороз Степан, Н.Дж.	15.00	
Козак Улана, Н.Я.	40.00		Мороз Петро, Ма.	50.00	
Козак Б. І. О., Фл.	15.00	15.00	Москвич Стефан, Па.	15.00	5.00
Козак Леа, Н.Дж.	25.00		Д-р Мостович Леонід і Оксана, Ки.	25.00	25.00
Козак Ярослав, Па.		50.00	Моцьо Александр, Іл.	15.00	
Д-р Козарська Марія, Н.Я.	25.00	30.00	Мулькевич Марія, Мд.		15.00
Колесницький Лев, Н.Дж.	25.00	25.00	Д-р Музичка Ярослав, Ог.	25.00	
Колесницька Любов, Н.Дж.	25.00		Муосаковська Ольга, Н.Дж.	15.00	25.00
Колін Іван, Н.Я.	10.00	10.00	Навроцький Юрій і Христина, Н.Я.	15.00	10.00
Колодій Ярослав, Па.	25.00	5.00	Н. Н. Н.Я.	30.00	10.00
Колодчин Василь і Лідія, М.	25.00		Н. Н., Н.Я.	3.00	
Комарнішин Євген, Іл.	10.00		Н. Н. Ог.	20.00	
Комар Стефан, Н.Я.	25.00		Назар Іван, Фл.	15.00	10.00
Комарницький Омелья, Аз.	15.00	10.00	Назар Галина, Н.Дж.	15.00	
Комарницький Григорій, Ог.	15.00	10.00	Науменко Гліб, Н.Дж.	10.00	5.00
Комоніцький Зенон, Па.	15.00	10.00	Д-р Небелюк Василь, Н.Дж.	15.00	
Кондра Богдан і Мирослава, Н.Я.	15.00	15.00	Небеш Орест, Ог.	25.00	
Копистинський Володимир, Н.Я.	15.00		Недзь Софія, Н.Я.	15.00	
Король Роман і Марія, Мн.	15.00	20.00	Нестаренко Алекс, Ка.	25.00	10.00
Коротко Улана, Н.Я.	15.00	10.00	Нечет Марія, Ка.	15.00	
Корчинський Михайло, Па.	25.00		Новак Петро, Іл.	15.00	25.00
Корчинський Стефан, Н.Я.	25.00		Д-р Новоселський І. М. Н.Я.	25.00	
Косович Дмитро, Н.Я.	50.00	50.00	Д-р Нічка Александр, Н.Я.	15.00	10.00
Костка Михайло, Ка.	10.00		Обушак Володимир, Па.	25.00	
Костюк Іван і Галина, Н.Дж.		25.00	Огльбк Михайло М.	20.00	
Костюк Григорій, Н.Дж.	30.00		Озга Мйрон В.	20.00	10.00
Кострик В. Ог.	15.00		Олексик Іван, Н.Я.	15.00	10.00
Котилевич Василь, Фл.	15.00		Олексин Іван і Наталія, Н.Я.	85.00	
Котис Богдан, Н.Дж.	25.00		Оленська Марія, Н.Я.	15.00	10.00
Кошловський Дмитро, М.	15.00		Оленицький Юрій, М.	25.00	
Д-р Кохан Іван, Ог.	50.00	25.00	Оленицький Остап і Слава, Н.Дж.	50.00	10.00
Кохан Євгенія, Па.	15.00	3.00	Оленицька Софія, Н.Дж.	25.00	
Кравців Неоніла, Н.Я.	30.00	15.00	Олійник Федір, Кт.	50.00	20.00
Кравець Юрій, Н.Я.	40.00	30.00	Олійників Ярослав, Н.Я.	25.00	
Д-р Кравчук Роман, Н.Дж.	50.00	150.00	Мгр. Онискевич Ілля, Н.Дж.	15.00	5.00
Крайчик Александр, Ог.	25.00	25.00	Оренчук В., Ка.	20.00	15.00
Крамар Павло, Кт.	25.00		Д-р Оришкевич Осип, Н.Я.	50.00	25.00
Крамарчук Лідія, Н.Дж.	25.00		Ориняк Іван, Н.Дж.	25.00	
Крамарчук Ірина, Н.Дж.	10.00	10.00	Орківський Василь, Н.Дж.	10.00	15.00
Креусун Василь, Ка.	25.00		Осадца Аполінарій, Н.Я.	15.00	10.00
Креховський Корнелі, Кт.	30.00		О. Осадца Юлія, Н.Я.		25.00
Кривий Михайло, Н.Я.	15.00	15.00	Осадчук Василь, Н.Дж.	20.00	15.00
Д-р Кривопап Юрій, Мд.	25.00		Осінух Зенон, Іл.	25.00	
Д-р Крижанівський Юрій, СК.	30.00		Д-р Остапчук Ярослав, Кт.	25.00	10.00
Крижановський Юлія, Па.	25.00		Остапчук Богдан, Фл.	15.00	
Крижанівська Марія, Н.Я.	20.00		Остапчук Петро і Ірина, Н.Я.	25.00	25.00
Крижановський Д. Н.Я.	15.00		Островські Степан і Ольга, Н.Дж.	20.00	15.00
Кришталович Ярослав, Ог.	15.00	15.00	Д-р Очеретко Ярослав, М.	50.00	
Кріль Євдокія, Н.Я.	25.00		Охримович О. і Ю., Н.Дж.	25.00	25.00
Крошківський Іван, М.	25.00		Павленко Іван, Н.Дж.	25.00	
Кроп Волтер, Н.Я.	25.00	10.00	Павліс Сергій, Н.Дж.	15.00	10.00
Крушин Микола, Н.Я.	100.00		Павлиш Ілля і Іванна, Іл.	25.00	
Крупка Роман, Н.Я.	15.00	25.00	Павлишин Юлія, Мн.	30.00	
Крушельницька Лідія, Н.Я.	15.00		Павлишин Роман і Марія, Н.Дж.	20.00	
Круг Павло, Н.Дж.	15.00		Павлюк Іван, В.	15.00	10.00
Кузик Дарія, Н.Дж.	25.00	25.00	Падяк Іван, Іл.	20.00	
Кузик Любомир, Іл.	25.00	25.00	Д-р Падюх Ярослав і Ірина		100.00
Кузик Анна, Іл.	25.00	25.00	Пал Оляга, Фл.	25.00	10.00
Кузіа Марія, Н.Дж.	15.00		Палаташ Александр, М.	100.00	
Кузіа Ольга, Фл.	20.00		Палідвор В. Н.Я.	30.00	
Кузьма Мйрон і Марія,	15.00	25.00	Палія Михайло, Ка.	10.00	
Кузь Іван, Кт.	15.00	10.00	Д-р Панасюк Богдан, Ог.	25.00	
Куліш Василь, Н.Дж.	20.00		Паньків Марія, Н.Я.	15.00	
Кулинич Мирослав В. Н.Я.	50.00	25.00	Паньків Стефан, Н.Я.	15.00	
Інж. Кулинич Дмитро і Марія, Н.Я.	20.00	10.00	Проф. Пал Михайло, Ог.	25.00	25.00
Кулик В. Мн.	15.00		Паніж Василь і Галина, М.	25.00	
Кулицький Теодор О., Фл.	25.00	25.00	Пастушек Василь, Па.	25.00	10.00
Куропас Степан, Іл.	15.00		Паш Таня, Н.Я.	25.00	10.00
Курчак Микола, Н.Я.	25.00	25.00	Пашковський Богдан, Н.Я.	25.00	
Кулчинська Марія, Ог.	15.00		Пашковська Анна, Н.Я.	15.00	
Кучма Параскавія, Н.Я.	15.00	5.00	Пашковський М. і Б. Н.Я.		25.00
Кушнір Лев і Ірина, Па.		20.00	Пахолок Ігор, Ка.	25.00	10.00
Кучида Василь і Пелагія, Н.Дж.	50.00	50.00	Пере Іван, Фл.	75.00	25.00
			Пеженські Михайло і Любомира, Н.Я.	15.00	15.00
Лаврівська Ірина, Н.Я.	15.00	25.00	Д-р Перейма Мирослав Н.Я.	15.00	60.00
Лазарчук Роман і Марія, М.	25.00		Д-р Перейма Євген, Н.Дж.	15.00	
Лазурко Роман, Н.Я.	15.00		Перейма Ореста, Н.Я.	15.00	10.00
Лампіка Л. М. Н.Я.	25.00		Перекрест Максим і Надія, Ог.	30.00	
Д-р Ласіячук Микола, Мд.	10.00	5.00			
Н. Н. Н. Дж.	25.00				
Левіцький Осип, Н.Я.		30.00	Петраш Григорій і Лідія, Ме.	150.00	50.00
Левіцька Ольга, Па.	15.00	25.00	Проф. Петришин Волод. і Аркадія, Н.Дж.	25.00	25.00
Левіцький Александр і Ольга, Па.	25.00	15.00	Мгр. Петришин Волод. Н.Дж.	15.00	20.00
Левіцький Роман і Тетяна, Па.	25.00		Петручок Максим, Н.Я.		25.00
Левіцький Володимир, Н.Дж.	17.50	3.50	Пилипчук Михайло, Фл.	25.00	
Левусь Александр Аз.	15.00	10.00	Питлар Зенон, Фл.	10.00	10.00
Легенський Степан, Ві.	15.00	15.00	Підстригач Леонід, Н.Я.	25.00	20.00
Ленев Олександра, Н.Я.	15.00	10.00	Пірко Стефан, Іл.	15.00	
Лесків Євгенія, Па.	40.00		Пітьо Володимир, Н.Дж.	15.00	5.00
Леско Іван, Фл.	15.00	15.00	Пітьо Юрій, Н.Я.	15.00	
Лехновський Степан, Н.Я.	25.00	25.00	Пітьо Орест, Н.Дж.	15.00	15.00
Леуш Степан, Н.Дж.	20.00	20.00	Повх Міра, Фл.	15.00	
Лисеневський Орест, Н.Дж.	25.00		Позняк Юлія, Іл.	15.00	
Литвин Ярослав, Н.Я.		10.00	Д-р Попітило Юлія і Анна, Н.Дж.	100.00	
Ліневич Александр, Аз.	25.00	25.00	Попішук Ю. Па.	25.00	
Ліницький Микола, Ог.	15.00		Полон Оксана і Лавро, Н.Я.	50.00	
Ліскович Адам, М.	15.00	15.00	Попель Орест, Іл.	25.00	25.00
Лісковський Дмитро, М.	15.00	10.00	Попович Володимир, Н.Я.	20.00	
Лішинський Іван, Іл.	25.00		Попович Володимир, Фл.	15.00	5.00
Лішинський Тарас, Н.Дж.	25.00	25.00	Попович Юстина, Фл.	15.00	
Лішинські Дамія і Оксана, Н.Дж.	50.00	30.00	Попович Надя, Аз.	25.00	10.00
Лобур Надія Н.Я.	15.00		Попович Стефан, Аз.	25.00	10.00
Лобур Петро, Н.Я.	15.00	5.00	Попович Маруся, Ог.	25.00	25.00
Ломіш Лев, Н.Я.	15.00	10.00	Проф. Попович Орест, Н.Дж.	25.00	15.00
Лончина Ірина, М.	15.00	10.00	Поритко Дамія і Єлисавета	25.00	
Екс.Ел. Василь Лостен		100.00	Постоловський Яосиф, М.	25.00	
Лотоцький Іван, Фл.	15.00	20.00	Почтар Ярослав, Н.Дж.	10.00	10.00
Людкевич Євген, Ка.	15.00	5.00	Прегар Н., Мн.	15.00	10.00
О. Лукшевич Яосиф і Наталія, Н.Я.	30.00	20.00	Припхан Роман, Іл.	50.00	50.00
Лузіа Осип, Кт.	5.00		Припханюк Дмитро і Антоніна, М.	15.00	15.00
Луцький Александр, Па.	15.00	15.00	Притоцькі Волод. і Анна, Іл.	15.00	15.00
Мазяр Нестор, Аз.	15.00	5.00	Пришляк Ярослав, Н.Я.	15.00	10.00
Мазяр Лев, М.	15.00		Пришляк Теодозія, Н.Я.	15.00	
Мазяр Е., Іл.	25.00		Пришляк Лев, М.	10.00	
Мазяр Володимир, Н.Дж.	25.00	25.00	Пришляки Олександр і Анна, Кт.	25.00	25.00
Мазур Андрія, Н.Дж.	100.00		Д-р Прокон Мирослав, Н.Я.	25.00	
Майко Францес Кт.	20.00	10.00	Прокопов Теодор, Н.Я.	20.00	
Майструх Михайло, Ог.	25.00		Д-р Процюк Володимир, Па.	15.00	
Мак Богдан, Н.Я.	20.00		Пруц Бронислав, Н.Я.	15.00	
Максимонько Філіп, Іл.	25.00	25.00	Н. Н., Н.Я.	15.00	15.00
Макух Іван і Анна, Н.Я.	25.00	50.00	Філанцвер-Голіян Марта, Н.Я.	10.00	10.00
Малан Андрія і Анна, Н.Я.	15.00		Лясецький Петро Ярослав, Ма.	25.00	
Маланюк Мйрон, Іл.	15.00	15.00	Рак Оксана Н. Н.Я.	15.00	10.00
Маланчук Степан, Ог.	50.00		Д-р Рак Роман, Н.Я.	15.00	15.00
Малинівський Михайло, Н.Я.	25.00	50.00	Раківський Володимир, М.	15.00	
Д-р Малинівський Василь, Ог.	15.00	15.00	Ракоч Іван і Стефанія, Па.	5.00	10.00
Мандруськ Надія, Н.Дж.	25.00	50.00	Ракш Микола і Ірина, Фл.	30.00	
Манківський Карло, Н.Я.	25.00	25.00	Решетува Ірина, Н.Я.	15.00	20.00
Маренін Юрій і Галина, Ка.	25.00	25.00	Римар Ярослав, Н.Я.	15.00	
Мартинів Галина, Фл.	10.00	10.00	Ринчак Іван, Н.Я.	15.00	5.00
Інж. Мартинович Орест, Па.	15.00		Різник В. і П., Фл.	15.00	35.00
Мартинюк Роман, Іл.	15.00	10.00	Різнун М. Н.Я.		10.00
Мартинюк Олена, Ог.	25.00	25.00	Рінник Й. Н.Дж.	10.00	
Мартинюк Микола і Стефанія, Па.	25.00	40.00	Д-р Ріпешкий Модест, Іл.	35.00	
Мартюк С. і Н. Фл.	15.00	15.00	Роговський Волод. і Олімпія, Н.Я.	25.00	25.00
Марушак Ілько і Ольга М.	15.00		Рожанковський Ярослав, Мд.	25.00	10.00
Марушак Василь Н.Дж.	25.00		Рожок Стефан, Па.	15.00	
Маслянка Володимир, Кт.	15.00	10.00	Романишин Іван і Марія, Па.	25.00	
Маслій Микола, Па.	25.00		Романюк Стефан, Н.Дж.	25.00	
Марфей Петро, М.	30.00		Романовський Волод. і Наталія, Мд.	15.00	10.00

Перша листа...

(Закінчення зі стор. 5)

Ім'я, прізвище, статі	УАКР	СВУ
Роман Анатоль, М.	15.00	
Д-р Руденський Юрій, Н.І.	50.00	
Рудницька-Сокіл Марія, Н.Дж.	15.00	
Рудницький Микола, Ірина, Н.І.	30.00	25.00
Саван М. і З. Н.І.		20.00
Д-р Савицький Юрій Кт.	25.00	10.00
Савицький Марія і Юрій, Н.І.	50.00	
Д-р Савицький Теодозій і Зиновія, Кт.	30.00	10.00
Савчук Ярослав, Н.І.		25.00
Савчук Павло, Па.		10.00
Д-р Сайкевич Михайло і Неоніла	15.00	
Салдан Софія, Н.І.	25.00	
Салдан Степан, Іл.	15.00	15.00
Салдит Михайло, Н.І.	15.00	10.00
Салдит Оксана, Н.І.	25.00	
Сас Роман, Н.І.	15.00	5.00
Світлична Надія, Н.Дж.	30.00	10.00
Семененко Петро, М.	15.00	
Семененко Василь, М.	15.00	5.00
Семенець Михайло, Аз	15.00	10.00
Семеніна В. Н.Дж.		10.00
Сендзік Теодозій, Н.Дж.	25.00	
Сендзік Віра, Н.Дж.	25.00	
Сенешак Володимир, Н.Дж.	15.00	10.00
Сененко Яків, Н.І.	10.00	5.00
Д-р Сеніца П. Фл.	15.00	
Сенішак М. Фл.	5.00	
Д-р Серафим А. М.	15.00	10.00
Сердюк Василь, Н.Дж.	25.00	10.00
Сердюк Параскевія, Н.І.	30.00	
Сердюк Михайло і Ірина, Н.І.	15.00	
Серна Павло, Фл.	50.00	
Серна Йосиф, Н.І.	15.00	
Сидячук Стефан, Ма.	25.00	15.00
Сід Дмитро, Н.І.	40.00	5.00
Сидорович Микола, Н.І.	25.00	5.00
Сіманюк Валентин, Па.	30.00	30.00
Сиванко А. М. М.	15.00	15.00
Скіра Іван, Па.	40.00	15.00
Скоп Александр, Ка.	25.00	
Д-р Скорещка Галина, Н.І.	25.00	
Скорупська Бронислава Н.Дж.	15.00	10.00
Скрибайло Стефан, Н.І.	25.00	
Скоробко Александр, Ка.	15.00	
Слободан Данило, Н.І.	25.00	10.00
Слобожанський Федір, Кт.	15.00	15.00
Д-р Слюсарчук Атанас, М.	50.00	
Смешкевич Еміль і Марія, Н.І.	30.00	25.00
Сміль Александр, Н.Дж.	50.00	100.00
Сніпник Зенон, Н.Дж.	25.00	25.00
Собенко Микола, Н.І.	25.00	
Сохольський Роман, Кт.	15.00	10.00
Д-р Сороковський Юрій і Надія, Ка.	75.00	50.00
Сорочак Володимир, Іл.	50.00	25.00
Сосняк Михайло, Н.І.	25.00	
Сохан Володимир, Н.Дж.	50.00	
Сохан Ігор, Н.Дж.	25.00	15.00
Д-р Старосольський Юрій, Мд	25.00	
Стасюк Ярослав, М.	25.00	
Стасюк Маркіян, Н.І.	25.00	
Стасів Денис Н.Дж.	20.00	20.00
о. кріп. Стебелський Василь і Аркадія,	30.00	
Стебелська Лідія, Н.І.	30.00	
Стебелський Теодор, Ка.	25.00	
Стебелський Михайло Мд.	25.00	
Стерпак Іван, Па.	15.00	
Степанчук Лев і Ольга	15.00	10.00
Д-р Стефанівський Юрій, Н.Дж.	25.00	
Стефанішин Марія, Фл.	15.00	15.00
Стеців Ростислав, Н.І.	25.00	
Стеців Богдан і Галина, Ка.	50.00	
Стецьків Микола, Н.Дж.	15.00	10.00
Д-р Стецьків Євген Н.І.	25.00	50.00
Стецьків Неоніла, Н.І.	25.00	
Стрижак Ярослав, Фл.	15.00	5.00
Стісальський І. Н.І.	25.00	25.00
Стрижаківський Іван, Н.Дж.	25.00	
Струж Петро, Ма.	15.00	
Ступарек Евдоким, Ог.	15.00	10.00
Субтельний Миколас, Па.	15.00	
Супринюк Александр Н.І.	15.00	10.00
Сушкевич Петро, Ко.	15.00	
Сушків Олена, Ог.	15.00	
Сушко Володимир Мд.	15.00	5.00
Тарабан Микола, Аз.	10.00	10.00
Таран Михайло, Іл.	15.00	5.00
Тарасюк Стефан і Анна, Кт.	25.00	10.00
Тарасюк Юрій, Н.Дж.	30.00	
Тарнавський Петро	30.00	10.00
Таскі Варвара, М.	15.00	15.00
Татарко Микола, М.	10.00	5.00
Ташау Микола, Іл.	15.00	
Ташук Іван, Па.	15.00	5.00
Телешевський Іван, Н.Дж.	5.00	5.00
Тершаковець Іван, Н.Дж.	15.00	5.00
Тесарович М. і Я. Фл.	15.00	25.00
Тесляк Микола, Аз	15.00	10.00
Тесленко Григорій, Н.Дж.	7.50	7.50
Тимак Сидір і Марія, Па.	25.00	
Тимус Євген, Па.	15.00	
Тимчишин Марія Н.І.	10.00	10.00
Тимошенко Омельян і Ольга	15.00	
Томашук Данило, Мд.	25.00	
Томіч Омельян і Ярослава, Н.І.	30.00	25.00
Томік Зенон, М.	15.00	
Д-р Топольницький Е. Н.І.	25.00	20.00
Д-р Томік Богдан і Віра, Н.І.	30.00	30.00
Трач Філіп, Ог.	10.00	
Трач Роман, Н.І.	25.00	20.00
Третак Андрій, Ка.	50.00	
Третьяковський Роман, М.	25.00	
Трипняк Микола, Ог.	20.00	20.00
Троян М. Кт.	25.00	25.00
Трусович Богдан, Іл.	20.00	20.00
Труш Йосиф, Н.Дж.	50.00	
Турула П. і Г. Фл.	15.00	15.00
Д-р Турула Павло, Іл.	25.00	

У п'ятницю смерті

У квітні минуло п'ять років, як закінчив своє земне життя бл. п. Павло Кобзар. Людина надзвичайно працьовита, яка не жаліла часу і сил, коли треба було виконати якусь громадську працю. Бл. п. Павло був дуже обов'язковим, бо коли взяв обов'язання до виконання, можна було бути певним, що його виконає. Тому всі, кому довелося з ним працювати, любили його, цінили і поважали, бо кожний бачив у ньому не лише працівника, але й дорадника у складніших справах, яке часто приносило в громадську працю життя.

Особливо цю характеристику бл. п. Павла Кобзара було те, що він був незаступним, коли треба було полагоджувати якісь спори або непорозуміння в громаді чи в установі, в якій працював. Можливо, що його правничу освіту і фах адвоката сприяли цьому, бо до кожної справи знаходив не

тільки підхід, але й розв'язку, яка всіх задовольняла.

Родом із Вольшаниці, Золочівського повіту, здобув у Львівському університеті правничу освіту і до 1939 року, до приходу со-ветів, працював у Бродах як адвокатський консультант, а згодом, після зложення адвокатури, як адвокат.

Під час першої совєтської окупації Галичини виконував функцію шкільного інспектора, а після приходу німців відкрив у Золочеві адвокатську канцелярію, яку провадив до 1944 року. В тому ж році, коли наближався фронт, втік до Стараго Самбора, а згодом, ідучи скитальським шляхом, поселився тимчасово в Австрії, в Форальбергу. В Австрії він включився в українське громадське життя і тут виконував різні громадські обов'язки. В 1949 році пощастило йому,

разом з родиною — дружиною і сином, вийти до Америки. В Америці осів бл. п. Павло в стеїті Нью Джерсі, в місті Пассейку, а згодом в Кліфтоні. Громадська вдача бл. п. П. Кобзара не дозволяла йому стояти осторонь громадського життя, яке з хвилюючою прибування на терен Кліфтона і Пассейку все нових перемішених осіб потребувало нових організаційних форм і людей, які, маючи довголітній досвід в громадській праці, віддали б свій досвід і практичне знання ширшій громаді, яка знайшла серед нових обставин. Тут бл. п. П. Кобзар включився зразу до праці в УКАА і Самопоміч, коли треба було дати помічню руку новим переселенцям, які досить часто поселялися в цій околиці.

Коли стало актуальним творення своєї кооперативи Самопоміч він без ніякого вагання став одним з перших її ініціаторів і основників і довгі роки займав пост голови кооперативи, яка під

його проводом здобула довіру і прихильність місцевої громади. На становищі голови перебував бл. п. Павло Кобзар так довго, яке довго дозволяло на це його здоров'я. Навіть тоді, коли з огляду на здоров'я відійшов від праці в кооперативі, цікавився нею і радив постійним її розвитком.

В дні 19 квітня 1982 року відійшов бл. п. Павло Кобзар в засвіті, залишивши в тяжкому смутку сина, невістку, двоє внуків і дружину Осипу Ліду, яка нині проживає на Союзівці в домі для пенсіонерів, користується з повної опіки управління Союзівки і виглядає своєю синею родиною, які часто там її відвідують.

Хоч від смерті бл. п. Павла Кобзара минуло п'ять років, але навіть тепер, після стількох років його відсутності, громада згадує покійника зі жалем і пошаною.

Олександр Нічка

Бафталівська громада

поклонилося Шевченкові

Фрагмент з декорації роботи мистця М. Борачка.

Святкування роковин народження і смерті Тараса Шевченка увійшло вже в традицію. Українські емігранти перешли цей звичай і на землі свого нового поселення. Культ Шевченка прийнявся і закріпився рівно ж в Баффало. Спочатку, перш ніж світовою війною, Шевченківські свята відбувалися дорівно, а згодом почали набирати систематичності. Після Другої світової війни, наскільки пам'ятаю, не було року без Шевченківських свят. Від 1950 року Шевченківські свята в Баффало, за малими винятками, відбувалися під патронатом Відділу УКАА. Так було і цього року. За ініціативою Відділу УКАА створено Святотичний комітет, що його очолює мастр Мар'ян Борачок, і саме цей комітет займався підготовкою і проведенням свят.

Відбулося воно в неділю, 15-го березня, в Українському Домі „Дніпро“. Свято відкрив голова Комітету Мар'ян Борачок. Він привітав учасників свят, при чому звернув увагу на присутнього на залішні Василя Потішка, колишнього члена Української Центральної Ради в Києві (в другий Визвольний Змагання був він теж і членом УГВР), який, не зважаючи на свій патріархальний вік (йому понад 90 років), прийшов покланитися українському Пророкові з-над Дніпра. Присутній на залі — як на надшерблену українську громаду в Баффало (надшерблену зубом часу та й — ніде правди діти — браком Шевченкового „єдиномислія і братолубія“) було досить багато.

Після „Заповіту“, що його відспівав жіночий хор ОЖ ОЦСУ „Мрія“, святочну промову, а радше коротку доповідь виголосив д-р Михайло Лоза. Звернувши увагу на активність Шевченкового „Кобзаря“, промовець послужився поемою „Кавказ“, як прикладом цієї

актуальності: виставити тільки перенести сценарій поеми „Кавказ“ з гір Кавказу у гори Афганістану...

На дальшу частину програми склалися: виступ юнацького хору СУМА в Баффало, деклямація юної сумівки Ульяні Мороз („Мені однаково...“), виступ юнацького ансамблю „Бандура“ при „Рідній Школі“ УКАА, читання уривку з роману Оксани Іваненко „Шляхами Тараса“ (читав Ігор Чмола), і ще один виступ хору „Мрія“, який, проспівавши п'ять пісень, закінчив програму українським національним гімном.

З останньої групи проспіваних пісень слід відмітити пісню до слів поеми „Розрита могила“. Замітною ця пісня була тим, що окремі партії поеми були передані на ті хорі рецитатією. Рецитувала з відчуттям змісту Оксана Михаськів.

Програма проходила на тлі чудової декорації оформленої мастром М. Борачком. Зі сцени на учасників свят дивилася могутня постать Тараса Шевченка, що її мистец М. Борачок змалював на вір композиції Алли Горської, яку, як відомо, більшовики знищили, як теж згадали ці світу і саму мисткиню. Він же оформив з мистецьким смаком також і програмки.

Згаданими мистецькими одиницями керували: хором „Мрія“ Наталка Процьків-Бабицька, юним хором СУМА Христиня Мороз, ансамблем „Бандура“ Оксана Метулінська. Акомпаньатором для хору „Мрія“ була Оля Алексєвич Лавні.

Слід відмітити, що Шевченка помянули дві місцеві українські радіопрограми. Патріархальна радіопрограма зробила це 8-го березня, а радіопрограма Василя Шарвана — 14-го березня.

Михайло Лоза

З ПЕРЕБІГУ КОНГРЕСУ так званої Палестинської ради визволення (парламенту) виглядає, що Ясір Арафат, теперішній лідер Палестинської Визвольної Організації, не тільки осягне єдність усіх палестинських фракцій, але також отримає потвердження його дотеперішньої політики, яка передбачає безоглядну боротьбу з Ізраїлем, аж до часу встановлення самостійної палестинської держави. Крім того ніхто в Альжирі на нарадах не оспорує більше лідерства Я. Арафата, а 426 делегатів, які беруть участь у конференції, влаштували для Арафата бурхливі овації під час його входу на залю нарад і виголошення ним програмової доповіді, у якій він з'ясував чергові найближчі завдання ПВО.

УЧЕНЬ ВЕРМОНТСЬКОЇ середньої школи Сейнт Джонс-бері 16-річний Демон Волш був знайдений мертвим у наповненій водою ванні готелю в Ленінграді. Д. Волш випив шість пляшечок горілки і, мабуть, поскокзнувшись, вдарився головою у ванну. Група учнів з Вермонта, в складі якої був Волш, робила великодню туристичну поїздку по Європі.

Досліджування...

(Закінчення зі ст. 2)

для цієї державної безпеки, перед їхнім приїздом до Канади”.

в) „Обвинувачення у воєнних злочинах проти членів Дивізії Галичина ніколи не були доведені ні в 1950 році, коли вони були вперше висунені, ні в 1984 році, коли вони були відновлені перед цією комісією”.

г) „З огляду на брак доказів про співучасть, або свідомість у воєнних злочинах, сама приналежність до Дивізії Галичина не є достаточною причиною, щоб притягнути членів Дивізії до судової відповідальності”.

д) „Немає підстав для того, щоб членів Дивізії Галичина позбавляти канадського громадянства, або депортувати, тому що їх приїзд до Канади був цілковито законний”.

е) „У всякому разі із 217 офіцерів, проти яких Саймон Візенталь поробив закиди — 187 ніколи в Канаді не були. 11 померли, 2 переїхали до інших країн, одного не вдалося знайти, а проти останніх 16-ох не можна було знайти жадних доказів про їхню участь в злочинах”.

Висновки

Які будуть наслідки рапорту Королівської комісії Дешена тяжко передбачити. Канадський уряд у своїй відповіді на рекомендації рапорту запевняє, що воєнних злочинців, проти яких будуть достаточні докази, а в першу чергу тих 20 підозрілих у воєнних злочинах осіб, які були названі комісією Дешена в секретному рапорті, будуть судити в канадських судах. Для цього необхідно, щоб канадський парламент ухвалив відповідні поправки до існуючих кримінальних законів. Кажуть, що між ними 20-ма українцями немає. Зате, серед 218-ти, справи яких є відкриті, безумовно є і українці. Можливо, що деякого з них судові власті притягнуть до відповідальності, якщо знайдуться докази їхньої вини.

Після проголошення рапорту комісії Дешена в канадській пресі було багато коментарів та листів від читачів про цю справу. В торонтському щоденнику „Глоуб енд Мейл“ з 3-го квітня ц.р. з'явився цікавий лист Ендрю Гібсона з Британської Колумбії під заголовком: „Сьогоднішні воєнні злочинці“, який ми частинно цитуємо: „Виглядає, що уряд відкинув багато з рекомендацій Комісії Дешена. Уряд повинен був відкинути всі рекомендації. Є очевидним для всіх, крім найзавзятіших реакціонерів, що найбільші злочини в історії людства були поповнені в нацистських таборих смерті. Є також очевидним, що між сотнями тисяч тих, хто втік з Європи і прибув до Канади, дехто був замішаний в тих злочинах. Однак, як можна довести після проміжку двох поколінь, що ці злочини були поповнені, не зловживаючи принципами канадської справедливості? Є легко, хоч не логічно, сказати, що немає статуту давності притягання до кримінальної відповідальності, коли йдеться про убивства. На жаль, час, не питаючись ніколи, накладає такий закон, навіть відносно найбільш жахливих злочинців. Свідки вмирають, пам'ять стирається. Якщо наш новий „єврейський“ кримінальний кодекс буде змінений, щоб дозволити суд над цими злочинцями, то наслідки цього будуть жалюгідні і роз'єднуючі. На кожний контрверсійний засуд, десятки стариків будуть оправдані, але їхня репутація буде зруйнована”.

Немає сумніву, що прощени проти мнених воєнних злочинців викличуть багато нових небажаних емоцій. Хоч рапорт Комісії Дешена до великої міри відкинув несправдливості обвинувачення і подекуди зловинні інсинуації проти української громади, осад несмаку і огірчення проти тих, які ці обвинувачення висували, залишаться ще надовго. Хочемо сподіватися, однак, що час залікує ці рани та допоможе всім групам, заторкненим цими подіями, повернутися до нормального співжиття.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

Журнал...

(Закінчення зі ст. 2)

му стилі. Українська кімната була однією з перших. Прикрашено є вона мапію України, роботи Едварда Юрія Ярка Козаків. Це плоскорізьба дожиновою на п'ять метрів. Її підложжам є плита мейсоніту, де керамічними, різнокольоровими черепками є позначені головні міста України із своїми головними будівлями, типічні строї поодиноких земель, місця видатних археологічних знахідок, все надзвичайно вдало композиційно розпозложено. Плянується даліше прикареснення, щоб надати цій залі ще більш українського вигляду.

Вже на другий день університетська газета „Савт Енд“, подаючи звіт про цю подію, наваля інтерв'ю з членом управи клубу А. Томковим, в якому він заявив, що метою студентів є придбати суму 50,000 дол., щоб раз на все запевнити українознавчі студії на цьому університеті.

число було більше виразно студентською публікацією, у другому числі серед списку співпрацівників вищесказаного постаті з нашого культурного життя. Включення їхніх творів — також це виявляє. Отже — „Термінус“ немов вагається, яким він хоче бути. Є ще даліше студентські спроби писання, є ще даліше студентський стиль гумору. Мабуть, Авангардному Українському Театрові, головним редактором (Адріан Івахів та Марко Стех) та Редакційній раді (Р. Ващук, А. Винницький, Н. Микитин та І. Стех) треба буде зробити це рішення. Та куди б вони не вирішили йти, якими далішні їхні числа мали б бути — це число є можна набутти. Журнал з посидкою коштує 6 американських доларів (та варто додати на видавничий фонд!) замовляючи у „Terminus“ Magazine, 709 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E1, Canada.

ЗАКІНЧИЛИСЯ ВЕЛИКОДНІ вакації, і законодавці знову приступили до праці. Найближчим часом вони займуться справами бюджету на 1988 фінансовий рік, проблемами зовнішньої торгівлі і переговорами про роззброєння. У вівторок, 21-го квітня, президент Рональд Реген прийняв у Білому Домі лідерів республіканців у Сенаті і Палаті Репрезентантів, щоб обговорити стратегію боротьби на найближчі дні і тижні. Республіканці, які в Конгресі теперішнього, 100-го скликання займають меншість в обох палатах, треба витримати боротьбу з демократами в багатьох справах. В бюджеті на наступний фінансовий рік демократи хочуть зменшити видатки на оборону. Вони також мають намір настановити на збільшенні податків для поповнення державної казни; Республіканці виступають проти зменшення податків на оборону і проти збільшення податків.

Нова книжка спогадів

Юрій Тамарський:

ПРИГОДИ ФІЛЬМАРА

Накладом автора, Джерзі Ситі, Н. Дж. 1986, стор 453

Ціна: тверда обкладинка \$20.00

М'яка обкладинка 15.00

До набуття у книгарні Свободи

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

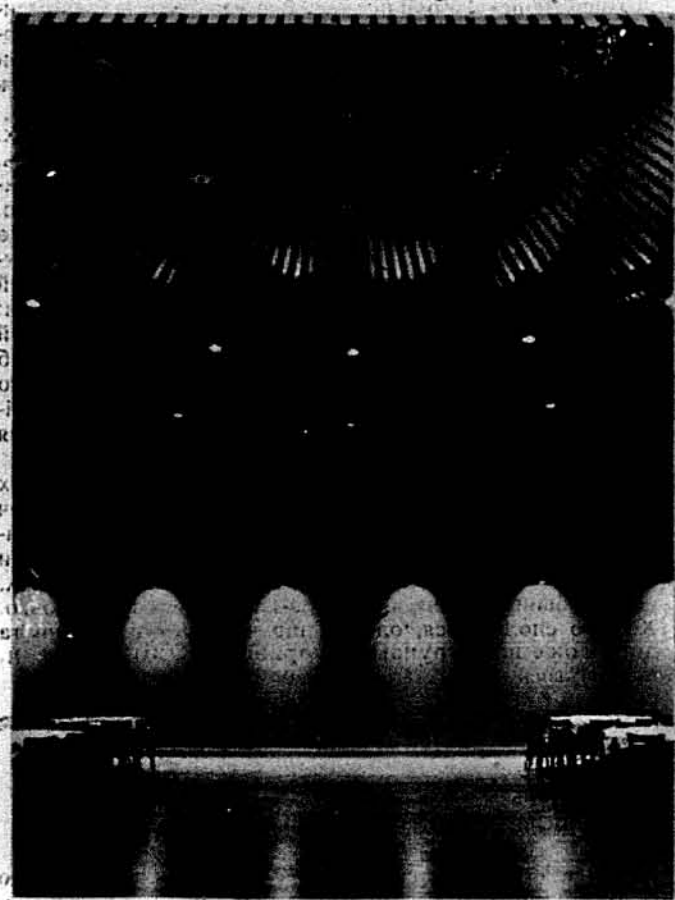
Мешканців стеїту Нью Джерзі зобов'язує 6% продавного податку

„Фенікс” надоліні міста Нью Йорку

Скоро буде три роки, як загадковий вогонь знищив Український Народний Дім надоліні міста в Нью Йорку, 140 2-а авеню, в котрому вирвало українське життя та мали приміщення багато українських установ: Театральна Студія, хор „Думка”, школа гри на фортеп'яні проф. Кіпи, Г. Мирошниченко, Пластова канцелярія КПС, видавництво „Червона Калина”, пластовий архів інж. Михайла Печанського, Братство Дивізійників, відділ Українського Народного Союзу, відділ Братського Союзу, Студія Мистецького Слова. В 1959 році відбувся третій Крайовий пластовий з'їзд бал „Червоної Калини”, бал лікарів і інженерів, бал хору „Думка”, бал богемі ОМУС-у та багато інших імпрез. Нью-Йоркську українську громаду охопив сум і жаль, дивлячись на чорні ями, де були вікна, та на спустошеність нашого культурного центру. Дякуючи ініціаторові інж. Мирославу Лепалюкові, який зрештовував свій задум разом з іншими ентузіастами-патріотами, купили Український Народний Дім, який був гордістю української нової еміграції в Нью Йорку. Діючий голова УНДому Євген Стахів в

Український Народний Дім за планом інженера архітекта Абгустина Сумика. Зовнішній вигляд з 2-ої авеню в Нью Йорку.

Велика зала в Народному Домі.

(Світлив Роман Івасівка)

Михайло Івасівка

порозумінні з членами Дирекції Народного Дому, скликав загальні збори ширівців, які більшістю вирішили відбудувати Народний Дім. Будівельний комітет в складі: Євген Стахів, Роман Данилюк, Андрій Ластовецький, П. Салик, Іван Винник, звернувся до інж. арх. Августина Сумика, досвідченого фахівця, щоб він зробив план і перебрав будову Народного Дому. Було багато перешкод, які успішно Дирекція поборолала, завдяки усім ширівцям і місцевій кредитівці (д-р І. Сераф), яка дала велику позичку на перебудову Народного Дому. Дім має наймодернішу залу надоліні міста на 600 осіб, відмодернізований старий „Лис Микита”, гарний ресторан в заряді досвідчених фахівців Божени і Йосифа Калата (кап. 200 осіб). До успішного кінця перевели праці інж. арх. Августин Сумик і конструктор інж. Віктор Чарториский, які зі зграми поставили Фенікс-Український Народний Дім, який став окрасою надоліні міста Нью Йорку.

В ім'я любові та відданості до Богом посланого українського великого національного пробудителя і Пророка Тараса Шевченка, українська громада Лос-Анджелесу і околиць урочисто відзначила річницю з дня його народження величавим концертом і доповіддю, які відбулися з нагоди Українського Культурного Осередку в аудиторії Дому УКО в неділю, 29-го березня н.р., з участю великої кількості присутніх.

Програму розпочато американським славем, який виконала на фортеп'яно проф. Леся Куриленко-Ванніні. Після цього хор „Кобзар” під кермою маестра Р. Божика виконав „Заповіт” Т. Шевченка. З поваги до слів Пророка присутні повстали з місць.

Привітальне слово до громади коротко і змістовно виголосив голова управи Українського Культурного Осередку Богдан Стус, передаючи ведення програми ред. Олі Мущ, яка, в свою чергу, попросила до виголосення святої доповіді проф. Семона Старіва, який прибув сюди як гість, щоб вшанувати Великого Тараса. У доповіді, яка була на високому пожемі з наукового боку та передана цікаво та доступно для розуміння мовою для всіх, доповідач чітко представив велич Тараса Шевченка, у всій його багатогранності, як людину подиву гідного інтелекту, небуденного своєю Богомданою харизмою, вміняючи владу у душі всіх, своє полум'яне слово як національного пробудителя і пророка. Він, мов той посланник Божий, прибув до народу українського в роки його найбільшого національного упадку й безстрашним владично-пророчим, словом збудив нарід наш з „летаргичного сну” і з національної байдужості. Всі лажкі намагання ворожих

сил та своїх „помічників” сфальшувати Тараса Шевченка не мали і не будуть мати успіхів, підкреслив достойний доповідач, тому що Тарас Шевченко є голоюм нашого національного сумління, й тому, що Т. Шевченко і український народ є невіддільні. Спонтанними оплесками присутні вшанували достойного доповідача і гостя проф. С. Старіва.

В мистецькій частині ми вітали монтаж, який виконали учні та учениці „Рідної Школи” з участю наймолодших — дошкільної молоді. Монтаж був зворушливим, тому що наша наймолодша зміна так широко передала уривки з поем великого Тараса, причому всі вони вдагнені в барвисті українські національні строї та вміло й декоративно розміщені на сцені, що створювало прекрасну мозаїку та викликало бурхливі оплески присутніх.

Великою наслідком було гостинний виступ на цьому святкуванні солістки киявської опери, відомої серед нас у вільному світі Ганни Колесник, яка прибула до Лос-Анджелесу з багатим репертуаром, до якого увійшли усі її пісні на слова Т. Шевченка, а саме: „Думи мої”, муз. Бериківського, „Чого мені тяжко”, муз. М. Лисенка, „Минули літа молоді”, муз. О. Нижанківського, „Ой три шляхи широкі”, муз. Степового, а в другій частині свого репертуару вона проспівала „Киеве мій”, сл. Луценка, муз. Шамо, „Дума про Неча”, муз. Січинського, „Моя стежина”, сл. Малишкі, муз. П. Майбороди, та „Люблю тебе Україно”, сл. Новицького, муз. Костельського.

Ганна Колесник фаховою майстерністю, чистим, чудовим голосом передала всі пісні з питомою лише для української оперної

солістки ніжністю та любов'ю. Вона немов би „сднала” слова кожної пісні зі своєю душею. І так як кожного попереднього разу лосанджелівці нагороджували її спонтанними оплесками і квітами.

Присутні рівнож вітали ширими оплесками струнку вдагнену в національний одяг, молоду та вродливу Христю Долінюк, яка прочитала поему Т. Шевченка „Гривавець” чітко і з почуттям. І так, як майже кожна тут наша національна імпреза завжди закінчувалася, мов китицею барвистих квітів, репертуаром рідних пісень у виконанні славного тут хору „Кобзар”, так і цим разом наш незвичайний віком та недавньо тяжкою операцією диригент хору маестро Володимир Божик зі своїм віддані українській культурі хором знову засвідчили, що українська пісня — це одна з нашої потужної зброї, яка не раз відганяла в нас почуття апатії та незвіри й народжувала дух віри в перемогу та віру в себе.

Своїм репертуаром, який складався з пісень за словами Т. Шевченка, а саме: „Ой літа орел”, муз. М. Лисенка, „Встає хмара за лиману”, муз. Василя Ємеця, „Ой не ма ні вітру, ні хвилі”, муз. М. Лисенка та „У туркені по тім боці”, муз. М. Лисенка, наш хор засвідчив свою творчо-мистецьку невмирущість так, як і його керівник маестро В. Божик.

Українським національним славем „Ще не вмерла”, який спонтанно проспівали хор і присутні закінчено цей величавий день вшанування великого пробудителя народу українського та поведи до священного національного чину — „Вставайте, кайдани порвите” безсмертного Тараса Шевченка.

Д-р Святополк Шумський

В Лос Анджелесі вшановано Тараса Шевченка

Здогади...

Закінчення зі стор. 2

установою, якій грозить чистка, та яка плянує протиставити „змінам” (правда, покищо лиш на папері) Горбачова. Горбачов уже кілька разів нарікав у своїх промовах на спротив, який сповільнює його запляновані зміни. Майже всі керівники фабрик і заводів, протиставляють його нововведенням, багато є готові виступити в обороні старої системи, яку вони люблять і якої далі придержуються. Виявляється, що багато членів ЦК є незадоволені з плянів Горбачова, які він виклав про реорганізацію партії, а точніше, щоб при виборах кандидувало більше, як один кандидат. А що серед високих партійних головоців є спротив проти плянів Горбачова, свідчить факт, що дату пленуму ЦК відкладено аж три рази.

На Заході чомусь думають, що Горбачов ніяк не може відсунути від керівництва в Україні нашого хахла — московського вислужника, ставленика Брежньова, В. Щербинського. Ми думаємо, що Москва навіть не збирається відсувати його з його становища, бо він краще служить плянам Москви в русифікації України, ніж це робив би родовитий росіянин. Можливо, що на Заході знавці мають рацію в тому, що, мабуть, і советським маршалам й генералам не дуже подобаються пляни Горбачова позбутися своїх ракет та відтягнути свої війська з Афганістану. На нашу думку, Горбачов і не збирається того робити — він тими обіцянками лиш замилує очі західним провідникам, щоб їх обдурити і приспати.

Про спротив його плянам реформ Горбачов починає говорити вже щораз частіше і голосніше. Напачку він говорить, щоб ті, яким не подобаються його реформи — уступили йому з доброго. Але останньо він трохи поскромнішав, і вже говорить, що він або переведе свої пляни „перестройки” в життя, або... Цієї погрози „або”, він ніразу не доводив, що він зробить, коли йому не вдасться перевести його реформ. Деякі знавці на Заході докінчують це його друге „або”, як погрозу, що він зрештовує зі свого становища. Та інші знавці на Заході віщують — і ті, на нашу думку є ближчі правді — що Горбачову не вдасться перевести його пляни „перестройки” Советського Союзу, що вони скінчатся тільки на пустих обіцянках, та що СССР і надалі залишиться такою відстаючою країною, якою вона є тепер. Також Горбачов, на нашу думку, не зрештовує зі свого становища, бо ж жаден комуністичний ватажок не зробив чогось подібного. Скоріше може статися так, що як він забагато настоюватиме на своїх плянах „перестройки” Советського Союзу, то його скинуть з його становища, як це зробили з Хрущовом.

Нам, українцям треба, якщо жаліти, що зла доля судила українському народові жити в межах тієї, як її вірно називав президент Реген, „країна зла”. Та нам треба жити надією і до того приготуватися, що на світі нічого нема вічного — і також „імперія зла” не буде вічно існувати: раніше вона загине і український народ визволиться і стане жити на своїй землі вільним і щасливим життям.

В Сороковий день смерті нашого Найдорожчого БРАТА І ВУЙКА

св. п.

Михайла Гаврилова

буде відправлена

ПАНАХИДА

в суботу, 9-го травня 1987 р., о год. 9:30 ранку в українській католицькій катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо.

СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена

в четвер, 23-го травня 1987 р., о год. 8-й ранку в українській католицькій церкві свв. Петра й Павла в Клівленді, Огайо.

Про молитви просить —

РОДИНА

Парафія Перт Амбою вшанувала пам'ять Шевченка

Бандурист Роман Левицький з учнями парафіяльної школи

Хор дітей парафіяльної школи в Перт Амбої.

У неділю, 8-го березня парафія „Успіння Пречистої Діви” в Перт Амбої, Н. Дж., урочисто відзначила роковини народження і смерті Тараса Шевченка.

Першочерговий хор „Боян” викрив концерт під диригентурою маестра Романа Левицького американським і українським гімназистам та „Зіпнотом” Шевченка.

Діти парафіяльної школи та відсутності учительки співу Мирослави Моряк (в зв'язку з недугою) самі виконали проспівали пісні до слів Шевченка „Садок вишневий”, „Учїтеся, брати мої!”, „Тече вода”, „Стоїть гора високая”.

Студувала рецитатія двох студентів української парафіяльної школи, Н. Ма-

кара і К. Кучі, п. заг. „Сьогодні святкуємо пам'ять Шевченка”. Відтак найменші діти — Л. Лішик, Е. Шевчук і А. Ларенс — рецитували „Ми знаємо про Шевченка”, а І. Пас — поезію „Тарас Шевченко”.

Доповідач, молодий студент Ратерського університету та член хору „Боян” Андрій Вовк накреслив життя і творчість Тараса Шевченка англійською мовою та його значення для України під час його життя і для нас тепер.

Після короткої перерви членка хору „Боян” Дебі Бойко виконала Шевченкову „Хустину” маестро бандуриста Романа Левицького, оточений дівчорою парафіяльної школи, виконав у супроводі бандури „Сонце

заходить” „Стоїть явір” і „Тарасова ніч”.

Хор „Баян” виконав „Думи мої” „Реве та стогне”, аккомпанював хорові пісні Іван Слестер.

Широко подяка належить сестрам та вчителкам парафіяльної школи, що навчають дітей мови їхніх предків та плекають гордість до свого походження. Наш геній Шевченко напевно втішався, коли споглядав на дівчоро з небесних висот, що повторяла слова: „Наша слава, наша пісня не вмере, не загине”.

Для тих, хто не знають української мови, діти перекладали на англійську, а хористка Колеет Бачинська перекладала для хору.

Марійка Бурбела Волошин

Вступайте в члени УНС

НЬО ЙОРК 15, 16, 17 ТРАВНЯ 1987

Запусти в Глен Спей

Так вже ведеться, що перед Великим постом ми маємо запусти. Наше Об'єднання вирішило в цьому році зробити запуски, запросивши американців, які дуже прихильно ставляться до нашої громади і відвідують наші пікніки, базари тощо. До роботи взялися дружно, інтенсивно.

Забава відбулася у міській залі. До танцю пригравала всім відома оркестра Богдана і Герті Гіряків, що запросили до участі співачку Марійку Мерену і її чоловіка, які весело і легко провадили програмою.

На означену годину зала почала швидко заповнюватися американцями і українцями. Зібралися ми всі, як одна родина, не звертаючи уваги на наші політичні переконання, чи інші розходження, щоб безжурно провести карнавалові вечорниці. Був тут і голова

міської ради, і предсідник сеньйорів, і мистеці з музею, відомий всім „Дзвін”, представники всіх місцевих організацій і всі хто любить бавитися і добре товариство.

Забава мала надзвичайний успіх. Всі присутні висловили надію, що це не остання така забава. Слід подякувати організаторам і промоторам цієї забави, Б. і Г. Гірякам за безкоштовну гру на забаві, Б. і Г. Кандюк, М. Озарчук, В. і І. Кіндрачук і д-рові Нічці за всебічну допомогу. Зенону Голубицю подяка за смачний буфет, жінкам за соловки, за поміч при буфеті Г. Пищимусі, А. Яремонюк, Р. Гадуняк. А найголовніше всім, що прийшли безжурно і приємно провести час.

Людмила Гайдар

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

внутрішні хвороби

приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додів

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені

ROCKEFELLER CENTER

630 5th Ave., Room 1803

New York, N.Y. 10020

Адреса у Квінсі

105-37 64th Avenue

Forest Hills, N.Y. 11375

(718) 459-0111

Phone (212) 460-8266

All Insurance & Union Plans Accepted

CHARLES STRICK, D.D.S.

184 Second Ave., Between 11 & 12 Sts., New York, N.Y. 10003

Усунення зубного каміння та плям спричинених кавою і цигарками.

\$35.00 with this ad.

XRAY, EXAMINATION, POLISHING

EMERGENCY TREATMENT PROVIDED

Приваблює усмішка є позначкою успіху.

КОЛИ

ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

Друкарня СВОБОДИ
приймає на постійну працю

РОБІТНИКІВ до висилки газет та інших друкарських робіт

Години праці від 8-01 до 4:30 по пол.
Знання української мови обов'язкове.
Добрі умови праці і бенефіти.

Голоситися особисто

СВОБОДА

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302
Тел. (201) 434-0237

Увага! Чикаго й околиця! Увага!
Окружний Комітет Відділу Українського
Народного Союзу Чиказької Округи
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

у суботу, 2-го травня 1987 р., о год. 2-й по пол.
в залі катедрального храму української
православної церкви св. Володимира
2238 West Cortez Street, CHICAGO, Ill. 60622

Учасність в нарадах повинні взяти урядовці Окружного Комі-
тету, конвенційні делегати і представники наступних
Відділів:

17, 22, 33, 35, 51, 61, 100, 103, 106, 107, 114, 125, 131, 136,
139, 157, 176, 190, 220, 221, 243, 250, 259, 301, 379, 395,
399, 423, 425, 452 і 472.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Вибір Номінаційної Комісії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх зборів
5. Звіт уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами
7. Удільнення абсолютної уступаючої Управі
8. Вибір Управи і Контрольної Комісії
9. Словесні головних урядовців
10. Схвалення плану праці на 1987 рік
11. Річні справи і закриття зборів

У зборах візьмуть участь:

Д-р Мирон Куропась, заступник гол. презс. УНС
Гльорія Пашен, заступниця гол. презс. УНС
інж. Анатолій Дорошенко, гол. контролер УНС
Гелен Олек-Скват, голова ради УНС
Стефан Богач, обласний представник УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Іван Гавалюх, голова
Микола Чемерс, Катерина Гульчій — секретарі
Джоневз Блідий, скарбник

Увага! Увага!

УРЯДОВЦІ ОКРУГ, ВІДДІЛІВ І ОРГАНІЗАТОРИ стейту Нью Джерзі!

Ласкаво просимо прибути на

ЗБОРИ

в Головній Канцелярії УНСОюзу

30 Монгомери вул.

Джерзі Ситі, Н. Дж.

в суботу, 2-го травня 1987 року
в год. 10-й ранку

МЕТА ЗБОРІВ:

- Познайомлення з членами професійного департаменту продажу забезпечення УНС
- Вияснення нових грамот УНС основаних на табелях смертності з 1980 р.
- Обговорення організаційних методів і засобів УНС в майбутньому

КАВА І ПЕРЕКУСКА СЛІДУЄ
Головний Екзекутивний Комітет

Комітет Обороні Української Спащини
та

Головний Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ на його праці та акції для

1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлення українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або пош-
товими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund

c/o Ukrainian National Association

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненням візком цього заклику
Просимо подати суму пожертви своє ім'я, прі-
звіще та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число дому вулиця

місцевість стейт поштовий код

Ярослав...

Закінчення зі стор. 2

см. Ярослав Мудрий мав велику родину і його сини та дочки, яких тут не будемо, вираховувати, були зятими, або невістками візантійських, шведських, норвезьких, німецьких, угорських, польських, англійських та інших володарів тодішньої Європи і тому не дивно, що Ярослава Мудрого історія назвала „тестем Європи“.

Ніколи передтим, ані опісля, таких живих зв'язків Києва із Заходом Європи не було, як було за Ярослава Мудрого. Вони тривали і по смерті Ярослава, але вже не такі живі. Він був у добрих взаєминах з імператором т. зв. „Римської імперії“ німецького народу (Геріком II, Конрадом II і Генриком III), але це вже окрема тема.

На закінчення цієї дуже короткої статті про великого князя Русі-України, Ярослава Мудрого, „свіча християнства“ в Україні, не можна поминути ще однієї його великої заслуги. Він, як ніхто може інший в тому часі, розумів, що культурна держава мусить мати своє упорядковане законодавство і судівництво.

Він наказав зібрати і упорядкувати всі давні правні приписи і звичаї та нові закони, видані вже за його володіння. І так з'явився перший Збірник законів для цілої держави. Це відомо в цілому культурно-мистецтві „Руська Правда“, або звана також „Правдою Ярослава“. Докладну коротку історію „Руської Правди“, як вона творилася і як її віднайшли маємо в ЕУ окреме гасло в сьомому томі, що його дуже солідно опрацював д-р Ярослав Падок.

Ціле своє життя Ярослав Мудрий тримав усі українські землі в своїх руках. Не дивлячись на уділи, що тоді було в моді. Однак, вмираючи, відступив від цієї засади, встановлюючи т. зв. Статут Наслідства, призначавши найстаршому синові, Ізяславу, Київсь-

ке князівство, другий син, Святослав, отримав у володіння Чернігів, третій, Всеволод — Володимир Волинський, а Вячеслав дістав Смоленськ.

Свій статут князь Ярослав спер на моральному праві. І це була його велика помилка, бо моральне право часто потребує підтримки фізичної сили. На цьому місці варто відмітити найважливіше слово з цього статуту. Літописець під 1054 роком записує такі цінні слова Ярослава Мудрого:

„Я відходжу з цього світу, сини мої, майте між собою любов, тому, що ви є братами одного батька і одної матері. Якщо будете в любові між собою, то Бог буде серед вас і покорить вам ваших противників. І будете жити в спокої. Якщо будете жити в ненависті, і в незгоді, і в сварці, то самі погубите і згубите землю батьків ваших і дідів ваших, яку вони надбали своїм великим трудом; жийте мирно, слухаючи брата брата. Це поручаю мій престіл на моє місце старшому мійому синові Ізяславу, його слухайте, так як мене ви слухали. Нехай він буде вам на моє місце“.

На жаль, сини і внуки Ярослава Мудрого знехтували цей глибокий християнський закон моралі і велика князя України, поділена, а не об'єднана, почала слабнути. Поодинокі удільні князівства не змогли витримати татарської навали в 1240 році. Велика Київська Українська Імперія перестала існувати через братні свари і непорозуміння, але слова заповіту Ярослава Мудрого про братню любов є дуже, а дуже актуальні для нас усіх ще й сьогодні. Зокрема це повинні пам'ятати наші політичні і громадські провідники, які часто про це забувають і свою працю ведуть як „удільні князі, чи князички“, а не як дозрілі державні мужи. Пам'ятаймо і ми, звичайні працівники в нашій громадській праці, про цю велику правду нашого найбільшого князя Ярослава Мудрого!

Український Народний Союз

пошукує повністю або частково
затруднених, досвідчених

АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ЗАГАЛЬНИХ АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ

зі знанням української і англійської мов
на околиці:

Торонто, Вінніпегу, Монреалу
та інших теренів.

- Впроваджуючі інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісового
- Всі бенефіти

Звертатися до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Найкращий дарунок

АНГЛІЙСЬКЕ ВИДАННЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

за редакцією

проф. ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА

ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE

TOM I (A-F). Перший з чотирьох томів

\$115.00 + \$4.50 пересилка

- Це перший том великого твору українських науковців у діаспорі. 968 сторінок, має приблизно 2,800 гасел.
- Вповні ілюстрована.
- Понад 450 ілюстрацій чорно-білих, 5 кольорових, 83 малюнки, 6 з них кольорові.
- Велика кольорова зложена мапа України з 32 сторінковим окремим додатком назв місцевостей.

Замовляйте тепер і шліть чек на \$119.50 до

СВОБОДА BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стейту Нью Джерзі зобов'язані 6% продажного податку

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омелья Гардовський

УСО „Тризуб“ — „Басра“
С. К. 1:0

В неділю, 29-го березня ц.р., на площі „Тризубівки“ 1-ша дружина розпочала весняну рунду сезону. Не зважаючи на сучасну похолодну табелі ігор займає 10-те і останнє місце, в звіттовій зустрічі німецькі футболісти виявили „характер“, вони грали дуже жорстково, але „фер“, завдяки чому вдержали цей мінімальний вислід 0:1. Цього єдиного й переможного гола здобув в 15-й хвилині Санторо. В дальшому ході цих змагань наші футболісти створили ряд критичних ситуацій біля воріт гостей, але м'яч у кількох випадках падавав у стовб воріт, то в руки знаменитого воротаря „Басри“.

В перелазу резерву „Тризуба“ перемогла резерву „Басри“ вислідом 2:1, обидва голи стрілив МекАлістер. Друга дружина „Тризуба“ в зустрічі за першество 1-ої дивізії Пенсильванської Ліги зазнала поразки з клубом „Меверік Юнайтед“ вислідом 2:5. Після 10-ї рунди змагань 1-ша дружина „Тризуба“ має на своєму конто 18:2 точок і 27:7 відношення голів і займає в показнику табелі ігор перше місце.

Яр-Ко.
УСВТ „Ч. Січ“ —
Бриджвотер С. К. 5:0

В неділю, 5-го квітня ц.р., 1-ша дружина „Ч. Січ“ відбула свої 10-ті з черги першешескі змагання за чемпіонат першої дивізії Гарден Стейт Ліги, в яких здобула чергову високу перемогу, цим разом 5:0. Конто голів відкрив Ігор Чижович в 16-й хвилині, використавши гарну комбінацію Андрія Бакуна і Брієнзи.

Ще перед перервою капітан дружини і чоловічий снайпер нашого нападу Андрій Бакун підпис вислідом 2:0. Після перерви суперники, що мають у своєму складі молодих високих ростом футболістів започаткували швидкі контракти, але, натрапивши на сильну оборону, не змогли успішно закінчити і здобути хоч би почесного гола. Напад господарів у свою чергу панував під воротами Бриджвотеру і зумів здобути чергових три голи: Фонт в 50-й, Брієнза в 62-й і 86-й хвилинах.

Після цієї перемоги „Ч. Січ“ має на своєму конто 15:5 точок і 34:11 відношення голів, займає в показнику ігор четверте місце (хоч досі відбула 3-4 змагання менше від своїх суперників).

УСВТ „Ч. Січ“ — Т. С.

Балтимор С. К. 0:1
Юніон. 12-го квітня ц.р. — Після довгої серії успішних виступів у цьому сезоні, 25 змагань за чемпіонат, чаші Нью Джерзі-Аматорської Америки та турнірах в закритій залі „Ч. Січ“ врешті зазнала першої поразки. Були це четвертьфінальні змагання східної Америки за аматорську чашу країни, в яких „Січовики“ програли мінімальним вислідом 0:1. Якщо йдеться про перебіг цих міжстейтових змагань, то пройшли вони на високому рівні, в яких обидві дружини виявили свої непересічні технічні засоби, проходили в швидкому темпі, завдяки чому глядачі пережили багато емоцій. В перших 40 хвилинах гості, накинувши широкими масованими атаками, стрімкими нападами, завдяки яким врешті в 32-й хвилині, через помилку оборонців господарів здобули ведення 1:0, що, як пізніше виявилось, перерішило долю зустрічі. Після цього гола і особливо після перерви „Ч.

Січ“, позбувшись надмірного нервового напруження, розпочала серію контрактів, в часі яких наші футболісти привильно застосовували подачі в один дотик і таким чином звільнилися від цільної опіки згущеної оборони Балтимору. Особливо гості, опікувалися чоловічим снайпером нашої дружини, Андрієм Бакумом, якого крив їх найкращий оборонець.

І все таки напад „Ч. Січ“ створив декілька критичних ситуацій, особливо в 63-й і 87-й хвилинах, коли м'яч, оминувши знаменитого воротаря Балтимору, відбився від поперецьки та стовпа воріт гостей.

Не зважаючи на цю першу в сезоні поразку, „Січовики“ гідно заповнили українське ім'я, про що свідчать похвали репрезентанта Футбольної федерації ЗСА П. Варсельоні та голови Балтиморського клубу. Обидва були присутні на цих змаганнях. До речі, варто згадати, що напередодні цих змагань до УСВТ „Ч. Січ“ прийшов лист, написаний 3-го квітня ц.р., від губернатора Нью Джерзі, в якому Томас Кейн привітавав дружини „Ч. Січ“ за здобуття чемпіонату стейту і право змагатися в міжстейтових серіях. Свій лист губернатор закінчив запевненням, що буде „по стороні нашої української дружини Нью Джерзі“.

Склад „Ч. Січ“: Хамуляк, Павлюк, Роміло, Сабрій, Торій, Брієнза, Каміка, Фонт, Чижович, А. Бакун, Д. Мазур, Д. Бакун, Т. Науменко. Провідник Володимир Бакун.

Американський журналіст
про виховання спортової
школи „Ч. Січ“

Філ Стакенборг, один із головних редакторів американської газети в Мемфіс, Тенн., написав обширний допис про черговий осей Яра Дахнівського, який виступав в місцевій професійній дружині копаного м'яча „Стром“.

В цьому Стакенборг описує вступ Яра на позиції воротаря проти клубу Тампа Бей Ровдіс, в якому цей калітний учасник спортової школи „Ч. Січ“ здобув новий рекорд понад 840 хвилин активної участі в лігових змаганнях в професійній лізі в закритій залі. Яро теж вбився на чоло воротарів професійної ліги, пропустивши відсотково тільки 3,35 голів на змагання. Стакенборг цитує слова Яра, висловлені в інтерв'ю, з яких виходить, що Яро під сучасну пору грає найкраще змагання в своїй футбольній кар'єрі. Він згадує попередні сезони коли тренери не вповні довіряли йому позицію повноцінного воротаря. Це недовір'я свого часу зродило в мене, говорив Дахнівський, сумнів про мою майбутність. Ось чому в розмові з моїм тренером Тері Ніколом я сказав: „Якщо маєте до мене довір'я, скажіть мені, я не хочу бути вам на заваді“.

У відповідь Ніколь, відмітивши гру свого другого воротаря Мені Санчеса, похвалив мене чекати на мою нагоду і тоді зловити її обидва руками. Від цього часу я, дістаючи такі нагоди, виконую свої завдання якнайкраще. В останніх шести змаганнях Дахнівський не пропустив більше трьох голів (за одні змагання) затримав свій першорядний ліговий рекорд.

У підсумковій табелі воротарів „Американ Індор Сакер Асоційейшен“ Яро Дахнівський займає чоловічу позицію, відбувши 17 змагань, 894:29 хвилин, оборонив 170 стріли, пропустив найменшу кількість голів (50), виграв 10 і програв 5 змагань.

Мистецьке оформлення
ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
У книжці 16 новел
Ціна \$12.00 Пересилка \$1.00
Мешканці стейту Нью Джерзі зобов'язані 6% продажного податку
Замовляти
СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕОДОР КОЦУР, член УНС Відд. 8-го Т-ва „Подільська Січ“ в Йонкерсі, Н.Й., помер 5-го березня 1987 року на 94-му році життя. Народився в 1925 році в селі Стріпська Старої Самбора в Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку синів Теодора і Микола, чотирі доньки: Анну, Марію, Соно і Катруся, всі з родинами, 21 онука, 14 правнуків і одного пра-правнука, та близьку і дальшу родину в Америці. Похорон відбувся 9-го березня 1987 року на цвинтарі Мавит Говар в Гейстінгс он Гадсон, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Марія Кульчицька, секр.

ОЛЕНА ТИМЦЮРАК, член УНС Відд. 472-го Т-ва „Плост“ в Чикаго, Іл., померла 4-го березня 1987 року на 89-му році життя. Нар. 1898 року в Україні. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку дочку Дарію Нагірняк, сина Ілж. Богдана з дружиною д-р Тамарою, онука Ілж. Янука з дружиною Оленою, онуку д-р Ларису Кауфман з мужем Давидом, правнука Матвія, та близьку і дальшу родину. Похорон відбувся 7-го березня 1987 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.
Вічна Йому Пам'ять!

Стефанія Кочій, секр.

ПАРАСКА КОЗЯК, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Брукліні, Н.Й., померла на 82-му році життя. Нар. 1905 року в Березові Ніжнєму, Україна. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку дочок Ірену і Маріюку Будік з мужем Семеном, сина Матвія з родиною та онука Марка Будіка. Похорон відбувся 20-го лютого 1987 року на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Управа

АННА І. КУШНІР, член УНС Відд. 5-го Т-ва св. Миколая в Асторії, Н.Й., померла 28-го січня 1987 року. Нар. 1-го жовтня 1920 року в Нью Йорку, Н.Й. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку мужа Микола.
Вічна Йому Пам'ять!

М. Климишин, секр.

НА ПРОДАЖ

В NEW JERSEY ПРОДАЄТЬСЯ
ДЕЛКАТЕСНИЙ МАГАЗИН
З ВІДПІЛКОМ СІВЖОЇ РИБИ
Інформації по телефону
(201) 372-0092
кожний день від 8-01 год. ранку
до 7-01 веч., за винятком неділі

Нові машинки до писання
марки „ОЛІМПІЯ“ є на
складі в книгарні
„СТАВРОПІГІЯ“
STAUROPEGION
2226 W. Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60622
Tel.: (312) 276-0774

Своє серце любіть і не намагайтеся
як воню-ва-ва-ва, що щось вам
бракує. Погляньте правдою
своє серце, легенько помасажуйте,
що воно знало, що Ви його любите
і шануєте.
Але свою голову купуйте з десяти
разів постукуйте стук, стук,
стук, щоб вона не спала, але лиш
про все добре думала. Щоб не
грізла Вас, що Вам все не достигає
щось все Вам бракує. Хай голова
знає, що Вам ще є місце, як є і
іншим людям, котрі в голоді, холоді
замерзають.
Важливо кожного дня чудово
БДІЖЛИВІ ПРОДУКТИ.
22 доп з пересилкою Пишіть
M. SURMACH, 169W Saddle River Rd
Saddle River, N.J. 07458

HELP WANTED

WATCHMAKERS

The Hattori Corporation of America, distributor of SEIKO, PULSAR and LORUS products, has several Watchmaker positions available in our COSERV Division.

The selected candidates must have 5 years' bench experience and knowledge of Quartz. We offer competitive starting salaries and excellent COMPANY-PAID benefits. For more information, please call our Personnel Representative at:

(201) 529-3311

HATTORI CORPORATION OF AMERICA

1111 MacArthur Blvd.
Mahwah, N.J. 07430
An Equal Opportunity Employer m/f

EXCELLENT WAGES
for spare time assembly work:
electronics, crafts, Others. Info.
(504) 641-0091, Ext. 2583
7 days. CALL NOW!

ПАВЛИНА ПІДУСТРА, член УНС Відд. 204-го ім. А.Г. Гончаренка в Нью Йорку, померла 19-го січня 1987 року на 62-му році життя. Народилася в 1925 році в селі Стріпська Старої Самбора в Україні. Членом УНС стала 1968 року. Залишила у смутку синів, Василя і Михайла, дочок Олену і Марію та семеро онуків, також двоє братів Микола і Григорій Мирка. Похорон відбувся 22-го січня 1987 року на цвинтарі Гейт оф Гену в Валгалі, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Заліський, секр.

ДМИТРО ЦАРИК, член УНС Відд. 55-го ім. св. Михайла в Картіс Бей, Мд., помер 9-го березня 1987 року на 89-му році життя. Нар. 1-го листопада 1898 року в селі Бєзєві, пов. Долина, Зах. Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку троє синів — Андрія Теодора, та Михайла, дві дочки — Анастасію та Параскею, три невістки та двоє зятів, 13 онуків та 17 правнуків. Похорон відбувся 14-го березня 1987 року на цвинтарі укр. кат. церкви св. Михайла в Балтиморі, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!

Адам Цідик, секр.

ДМИТРО МАЗУР, член УНС Відд. 433-го ім. І.Я. Мазепи у Вест Астелін, Н.Й., помер 9-го березня 1987 року на 93-му році життя. Нар. 1893 року в Базарі, Чортків, Україна. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружини Марію, дітей — Миколу і Розу; 5 онуків і 9 правнуків. Похорон відбувся 11-го березня 1987 року на цвинтарі в Амітвіллі, Л. Ай. Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Іванна Завируха, секр.

МИХАЙЛО ГАЧ, член УНС Відд. 91-го ім. св. Володимира в МекКіс Ракс, Па., помер 21-го лютого 1987 року на 75-му році життя. Нар. в МекКіс Ракс, Па. Членом УНС став 1928 року. Залишив у см